

Brassói Lapok

Ára 5 lei Péniek Főszerkesztő: 35. szám XXXVII. évfolyam Ára 5 lei
1931 * feb uár 13 Szele Béla dr.

Ami több, mint becsületsértés

Ujabbán divat lett nálunk, hogy ha valamelyik minisztert panamával vádolják meg, az becsületsértési pert indít a rágalmozó ellen. Legutóbb Mihalache belügyminiszter élt hasonló „retorzióval”. Mirescu szocialista képviselővel szemben, aki azt a vádat vágta a miniszter fejéhez, hogy állami pénzen házakat épített magának.

Különösen Mihalache részéről furcsa, hogy a dolognak a könnyebb végét fogja meg. Micsoda új módszer ez, hogy — ropással, csalással vádolnak, — és akkor meggyek és azt mondom: — sértve vagyok a becsületemben és — a menelmi jog védelme alatt — pert indítok, esetleg párbafozok.

Kedves belügyminiszter ur, nem gondolja, hogy egy ilyen vád — mégiscsak más magatartást kíván? Hogy esetleg arra kellene gondolnia, hogy — becsületsértési fenyegetőzés helyett, — bizonyítania kellene az ellenkezőjét: — az Ön hozzáférhetetlenségét, — ahogyan Ön most felkapta erre a támadásra a fejét! De ez csak egy olyan játési gesztus volt, — viszont az nem jutott eszébe, hogy egy ilyen vád, hogy Ön magánházakat épített állami pénzen, — netalántán parlamenti vizsgálóbizottság elé tartozna? Mi? Nem? ... Hogy Ön állami pénzzel szép privátvillát vesz: — csak becsületsértés? Nem. Ez súlyosabb vád annál, hogy tyukpörösködéssel lehessen elintézni.

Nagyon elszomorító, hogy a panamá, korrupciónak a mérge ilyen mélyen elszívódott már az ország szervezetébe, — hogy még egy kis Mihalachét, egy pufi parasztszervéért is lehet lopással illetni, — és a pusztába hangzott szó marad a vád — és megmarad a villa. Ha van.

Lehetetlen volna, hogy Ön ezt ilyen egyszerűen intézné el és ne akarja magát annak rendje és módja szerint tisztázni.

Ezt kellene hinnünk. De másrésztől reméljük, hogy ez csak egy — reflexmozgás volt Önötől, régebbi kormányok becsületsértéséből. És, hogy a jövőben nem enged majd el a füle mellett egy ilyen hütyvőt. És saját maga követeli a villa mellé az operáló kést is.

Gombák

Mint a gombák a tavaszi eső után, úgy nőnek a gazdasági tervek, mondja bukaresti tudósítónk, midőn újabb honnenti tervekről ad jelentést lapunknak. Azonban gomba és gomba közt nagy a különbség: vannak élvezhető gombák és bontogombák s annyi terogomba közt, mint amennyi most születik Bukarestben. Bizonyára a legtöbb olyan, hogy az országának alaposan meg kell gondolnia, melyiket vegye be, melyiket tudná vezetni, melyiket megemészteni.

E tervek mögött is személyek és párok vad tülekedése folyik, holott már egyszer a közérdeknek kellene megmozgatnia az embereket, s nem megfordítva. Itt mindenki s minél magasabb pozícióban, annál inkább, az országától várja a sikert, az érvényesülést, a hatalmat, de hogy ők szereznék meg ezt az országnak, hogy legalább ők törekednének rá teljes összefogással, odaadással, hazaféltséggel arról szó sincs.

Pedig az idő telje már elérkezett; ha a gazdasági mélypontja után még melyik párt következik, akkor a sok kurzsoló, aki mind egy-egy mentőötlettel akar érvényesülni, az országban már csak egy, — az ország próbatétele, ki a gazdasági csodaszerele, az országra nézve már minden mindegy, lesz.

A helyzetet csak a minden egyéni és pártérdekeken felülemelkedő bölcs belátás, tiszta önzetlenség és radikális cselekvés akar segíteni. Amit sajnos az ország politikusként és vezetőjeként nem fedezhetünk fel.

Madgearu nyíltan bejelentette a kormány visszavonulási szándékát

Bukarest, február 11

A többségi képviselők tegnap este értekezletet tartottak a nemzeti-parasztpárt Calea Victoria-uti klubjában. Ez a napok óta esedékes többségi értekezlet meghozta azt a belpolitikai szenzációt, amely már hetek óta a levegőben lógott, sőt néhányszor már a kormányválság egészen közeli hírét termelte ki. Az értekezleten elnöklő Madgearu miniszter egészen nyíltan és leplezetlenül jelentette be a kormány távozási szándékát, külön kiemelve, hogy a távozás a jelenlegi kormányválság miatt a nemzeti parasztpártnak önmaga iránti halaszthatatlan kötelessége.

Madgearu szenzációs beszédének az alábbi jellegzetes részét közöljük:

— Nagyon meg kell gondolnunk azt, — mondotta a távozási szándékot indokoló miniszter, — hogy szabad-e s egyáltalában érdemes-e tovább is erőszakolnunk azt a kormányzási programot, amely végeredményben legyilkolja pártunk nemrégiben még annyira erős népszerűségét. A nemzeti parasztpárt annyit áldozott az elmúlt két év alatt a maga kárára és az ország érdekében, amennyit egyetlenegy politikai párt sem. — Vállalta az áldozati taksa veszedelmes bevezetését, a különböző gazdasági megszorításokat, a tisztviselői gárda létszámának leszállítását és számos olyan kényszerítő áldozatot még, amely joggal

ellenszenves a tömegek előtt.

Most már igazán fel kel vetnünk a kérdést, hogy haladhatunk-e tovább is ezen a ráknézve annyira veszedelmes uton.

Ki kell jelentenem, hogy pártunk belefáradt az önfeláldozásba, erőit szinte teljesen kimerítette. Itt van az ideje annak, hogy pihenésre gondoljunk.

Azután kifejtette a néma csendben hallgató képviselők előtt Madgearu, hogy hivatalosan és együttesen a miniszteri gárda még nem tárgyalta le ezt a kinos problémát, bár a kérdés már nem egyszer vetődött fel.

A miniszterek többsége azon az állásponton van, hogy várni kell a döntéssel addig, amíg Popovici pénzügyminiszter is hazaérkezik.

Erre szükség van egyrészt azért, hogy a párisi kölcsöntárgyalások ne zavarják meg, másrészt szükséges az is, hogy valamennyi miniszter jelenlétében, lehetőleg egyhangúan döntsenek a visszavonulási szándék érvényesítése kérdésében. Popovici miniszter előre láthatólag hétfőn érkezik vissza Bukarestbe s addig valószínűleg a párt elnökétől, Maniutól is jön valami utasítás.

A tény az, hogy a kormánytagok között még soha nem lépett fel elevenebben a félreállási óhaját mint most.

Madgearu beszédét a többségi értekezlet tagjai megtapsolták.

Aztán a belső pártüggyel foglalkoztak. Többek felszólalására arról tanácskoztak, hogy mit tehetne a párt azzal a minduntan megújuló rágalomhadjárral szemben, amit a kormány ellenségei a párt legkiválóbb tagjainak lehetetlen tétele érdekében indítottak. Először Vajdát kezdték ki, aztán Maniut. Jelenleg Mihalachen van a sor, aki erőteljesen és kétségbeesetten védekezik ugyan, a rágalmak azonban olyan természetűek, hogy akkor is beszennyeznek áldozatukat, ha az a bíróság előtt megtalálja igazát.

Ennél a kérdésnél Dobrescu Aurél szólalt fel jellemzően. Keserűen panaszkolta föl, hogy valóságos vesszőfutasáson esett keresztül akkor, amikor a rágalmozók őt akarták erkölcsileg tönkretenni a román közvélemény előtt és sem a párt, sem a kormány nem sietett a védelmére, sőt akadtak olyanok is, akik még támogatták az ellene zudított rágalmakat. Neki tehát igen keserves tapasztalatai vannak s éppen ezért

nyomtékosan követeli, hogy a párt minden hasonló esetben a legtekintélyesebb együttérzéssel siessen megtámadott tagja védelmére.

Erre különösen szükség lesz a közeljövőben, ha bekövetkezik az újbóli ellenzéki események ideje.

A többségi értekezlet Madgearu és Dobrescu Aurél beszédének a hatása alatt oszlott szét.

Popovici mégis nyelbeütötte a kölcsönt

Ot százalék jár a közvetítőknek

Bukarest, február 11.

A kormány tagjai ma délelőtt 11 órakor Mironescu elnöksége alatt minisztertanácsra ültek össze, amelyen a miniszterelnök bejelentette, hogy

Popovici pénzügyminiszterrel kapott legújabb távirata szerint a párisi kölcsöntárgyalások sikeresen befejeződtek s a stabilizációs kölcsön második részletét megkötöttnek lehet tekinteni.

A miniszterelnök beszámolójáról kiszivárgott hírek szerint a kölcsön egész összege 42 millió dollár.

Ebből 32 milliót más külföldi pénzcsoportok közreműködésével a Banque des Pays-Bas nyújt, míg a többi 10 milliót a svéd utépítő-társaság adja a román utkoncesszió fejében.

A kölcsön után 7 és fél százalék kamat lesz fizetendő.

Hogy a kibocsátási árfolyam pontosan mennyi lesz, azt még nem tudni. Csak annyi bizonyos, hogy

a províziók és adók a kölcsönösszeg kerek 5 százalékát emésztik fel.

Hir szerint a kölcsönszerződést a francia vezetés alatt álló pénzcsoport kifejezett kívánságára Mironescu miniszterelnök személyesen fogja aláírni s evégből talán még ma Párisba utazik.

Manoilescu meghátrált

A kényszerszindikalizálás terve az egész vonalon vereséget szenvedett

Bukarest, február 11

Pénteken, február 13-án Bukarestbe gyűlnek az ország összes iparvállalatainak képviselői, hogy tüntető módon állástfoglaljanak a kormány többirányú kényszerszindikalizálási tervével kapcsolatban. A kongresszus rendezőbizottsága nem akart prejüdikálni s ezért csak azt hangsúlyozza, hogy

elhátrózó jelentőségű állásfoglalásra van szükség azokkal a gazdasági tervekkel kapcsolatban, amiket a kormány kényszerítő erejű törvényekbe akar önteni.

A kormány illetékes miniszterei természetesen kiválóan tudják, hogy a kongresszus állásfoglalása milyen természetű lesz Manoilescu országmegváltó tervének legalább annyi nagy hibája van, mint a kényszerszindikalizálásnak.

Manoilescu is, mert a legutóbbi két nap alatt újra átdolgozta a tervezetét. Politikai körökben azt beszélik, hogy ezt az átdolgozást Cristescu szocialista képviselő rendkívül támadó vasárnapi beszéde provokálta ki.

Cristescu ugyanis azt állította, hogy a kényszerszindikátusokra csak azért van szükség a kormányban, hogy könnyebben be tudja szedni az iparvállalatoktól rótt törvényes, feltétlenül szükséges adókat.

Valószínűbb azonban az, hogy Manoilescu sokkal alaposabb nyomásra ejtette el kedvenc tervét s módosította a javaslatot olyan formában, hogy

nem teszi törvényesen kötelezővé a szindikátusokba való belépést, ezzel szemben azonban a szindikátusoktól kívül maradó iparvállalatoktól meg-

vonja mindazokat a kedvezményeket, amiket egyébként a szindikátusoknak biztosít.

Manoilescu meghátrálásával egyidejűleg a kormány eljuttatta azokat a kényszerszindikalizálási terveket is, amiket Manoilescu tervezetétől függetlenül, apróbb részletekben akart keresztülvinni. A szenátus gazdasági bizottságában tegnap a gabona-valorizációs javaslatot tárgyalták s ezzel kapcsolatban Madgearu bejelentette, hogy

törli javaslatából azt a részt, amely a malmosok kényszerszindikátusára vonatkozik.

Ehelyett azt javasolja, hogy állami kezdeményezéssel és támogatással teremtsék meg azt a malomszindikátust, amelybe minden malmos beléphet, ha akar.

A kényszerszindikalizálások terve tehát az egész vonalon vereséget szenvedett.

A szappan gyakran ártalmas csirák hordozója

Egy gyártás közben kézzel érintett szappan veszedelmes csirákat hordhat. A „Cadum”-szappant sohasem érinti az emberi kéz, mert géppel gyártják és csomagolják. A „Cadum”-szappan a legjobb tisztasági és egészségi feltételek mellett, melyek emberileg elérhetők, kerül a közönség kezébe. A „Cadum”-szappan kő-keményesű és az utolsó darabkáig használható. A „Cadum”-szappan tehát a legtakarékosabb.

Nincs választó Nagyváradon

Te anu már elfe'ietet' kiutalni a nyugd'j'at

Nagyvárad, február 11.

Az elmúlt hónapban jó dolguk volt a nagyváradai nyugdíjsoknak és tisztviselőeknek. Pontosan megkapták az illetményeiket. Azt a néhány keserves lejt, a mivel tengetni tudják az életüket. Ilja, akkor, hogy egyszer rendesen fizetett az állampénztár, olyan nagy eseménynek kürtölték ki, Teianu államtitkár akkora érdemének, hogy a választási szöveg utasítással megemlékeztek róla.

Lám, csak képviselőjelöltünk s már is gondoskodik róla, hogy a nyugdíjsok pontosan megkapják a járandóságukat. Azt gondolták a szerencsétlen nyugdíjsok, hogy aranyvilág kezdődik. Valán akadt olyan ártatlan lélek is közöttük, a ki sietett leszavazni az államtitkár urra abban a reményben, hogy ez majd így lesz mindig, ha Teianu lesz a képviselő. Valóban, az ambiciózus pénzügyi államtitkár elvitte a bilari mandátumot s a szegény nyugdíjsok várták a februárt, hogy most már eljőjen vagy másodikkán biztosan itt a nyugdíj!

És február 10-én még mindig nem fizették ki a nyugdíjat, a „él közönség”, nincs ennivalója, nincs tüzelője, nincs házbérre pénze a világ legszerencsétlenebb egzisztenciájuk a román nyugdíjsok.

Teianu államtitkár Ur! Onhoz fohászokodnak! Utalja ki februárban is a nyugdíjat, ha már elsején elfelejtette, legalább 15-ike körül.

Hiszen lehet még választás Biharban. S talán nem is olyan sokára.

Ahol a feketeszáru cseresznye terem

Belgrád, február 11

Jugoszlávia ismét szegényebb lett egy „nemzeti hőssel”.

A nemzeti hős, akiről az alábbiakban szó esik, Tyostich Nebojsza bácsapályai főjegyző, egyik legtipikusabb alakja azoknak az embereknek, akik az impériumváltozás után a Szerbiához csatolt Bácskában hangos, de egyáltalában nem tisztességes hazafiságukkal karriert csináltak.

Előbb Nagybecskerekben volt kerületi főnök s hivatalában annyi szabálytalanságot és visszaélést követett el, hogy elcsapták és vizsgálati fogságba rakták. Tyostich Nebojszának azonban a dobroljácok mozgalmában nagyszerű összeköttetései voltak s azokat sikerült is úgy kihasználnia, hogy a börtön kapui megnyiták előtte. Röviddel kiszabadulása után ismét visszakerült a közigazgatási pályára. A diktatura kiküldtése után szükség volt olyan emberekre, akik az „erős kéz” politikáját a Bácskában képviselje. Kinevezték tehát a szinmagyar Bécsotpolyára — főjegyzőnek.

Új állásában Tyostich Nebojsza nagy érdemeket szerzett a magyar kisebbség elnyomása révén. Kinevezte önmagát a magyar gazdakör elnökévé, később pedig a tősgyökeres magyar községben hazafiaszervezetet alakított s annak tagjait erőszakkal toborozta össze.

Hazafias terrormunkája igen szépen haladt előre, de gyűlölet ellen a bünvádi feljelentések is hivatalos hatalommal való visszaélés és közpénzek elköltése miatt. A megindított vizsgálat a nagy hangu hazafi ellen súlyos terhelő adatokat állapított meg s Tyostich Nebojsza másodszor is börtönbe került. Vele együtt tartóztatják le a szükséges és mindenre kész segítőitársát, Szirtes Sándort, aki nevével a levéllel tette hírhedtté, amelyet a magyar vitézi szék körül zajló antisemitá-botrány idején Sándor Pálnak, a magyar parlamentben az utódállamok zsidóságának magyar érzéseiről elmondott beszédére irt durva hangnemből és sértő tartalommal.

Mire vezet a házasság

Ötvenéves házasság után meggyilkolta hetvenéves feleségét egy hetvenhatéves paraszt, aki azután önmagával végzett

Egy élesre fent borotva egyszerre elmettszette a sok veszekedést

Páris, február hó 11.

Nem mindennapi házassági tragédia játszódott le a franciaországi Savonniere községben. Lucien Fleuchard hetvenhat éves parasztagazda meggyilkolta hetvenéves feleségét, majd önmagával végzett. A gyilkosság ötvenéves együttélés után történt.

Fleuchard levelet hagyott a nyomozó hatóságok számára, amelyből a tragédiát a következőképpen lehet rekonstruálni:

Fleuchard felesége rendkívül házastársi természetű asszony volt.

és a férj, ötvenéves házasság után, válni akart. Az öreg asszony nem akart a válásba beleegyezni és emiatt az ura ivásnak adta magát.

Tegnap délután Fleuchardné látogatón volt egyik lányánál a szomszéd köz-

ségben és, amikor este hazatért, zárva találta lakásuk ajtaját. Hiába zörgetett, a férje nem akarta beengedni.

Hosszas vita és káromkodás után a öregasszony az istállóba húzódott és ott lefeküdt aludni.

A gyilkosság hajnal felé következett be. Fleuchard kilopodott az istállóba és egy magával vitt élesre fent beretvával elmettszette az alvó öregasszony nyakát. Amikor meggyőződött arról, hogy a felesége meghalt, visszament a lakásba és ott ugyanugy pézgett magával.

Régel a szomszédok találták rájuk. — Mindkettőjüknek el volt vágva a torka.

A kettős házassági tragédia nagy meglepetést keltett a községben. Egyelőre annyit történt, hogy az összes házastársi öregasszonyok meghunyászkodtak...

Nagynevű magyar színészek jelentkeztek Erdélyi Béla megmentéséért

Gál Jenő le fogja leplezni azt a szobaszomszédot, aki az Erdélyi házaspár romlását előidézte

Budapest, február 11.

Jelentettük tegnap, hogy Erdélyi Bélát Forgács Anna színésznő meggyilkolásának vádja miatt, végső fokon életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélték. Dr. Gál Jenő, Erdélyi védője, ma nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy

a per újrafelvételét fogja kérni. A védő felemlítette, hogy a Kuria ítéletének kihirdetése után több előkelő színész és színésznő kereste fel, akik rendkívül fontos adatokat adtak. Anna komplikált lelkiállapota.

Ezek az ismert művészek, becsületszavát vették, hogy nevüket egyelőre nem

árulja el. Végül kijelentette dr. Gál Jenő, hogy eljön az idő, amikor majd szabad lesz beszélni az embekekről, akik Millstattban az Erdélyi-házaspár békéjét feloldták és amidőn ki fog derülni az is, hogy

Erdélyiek millstatti szomszédjának miért volt érdeke, hogy hirtelen nyomtalanul eltűnjék a fürdőhelyről.

— Ha Erdélyi Bélának, sajnos, nem állna olyan gyenge alapon erkölcsi világlátása, amit egyébként a bíróságok is kénytelenek voltak megállapítani, úgy ma már sokkal messzebb tartanánk. — fejezte be nyilatkozatát dr. Gál Jenő.

Véres tragédia,

mely elmondja, hogyan harapott le a felszarvazott férj 30 centit a csábító orrából

Budapest, február 11.

Közös és kedves rokonainknak, — én legalább nem tagadom meg őket — az állatoknak birodalmában megrázó szerelmi tragédia játszódott le a múlt héten.

Az esemény középpontjában Sziám áll. Nem tudom, méltóztatnak-e ismerni Sziámot? Háromszoros gyilkos, aki életfogytiglani fegyházbüntetését tölti Pesten, mégpedig a kegyelem legkisebb reménye nélkül. Tízennégy éves volt, amikor börtönbe került, jelenleg 104 éves, tehát éppen 90 esztendeje fogták el.

Az első két gyilkosságot Schönbrunnban, a császári parkban követte el, ahol megölte apóit. Az ítélet rövid tárgyalás után golyó általi halálra szült. Azonban a földi élet és halál legelső kegyura, Ferencz József megkegyelmezett neki. A kegyelem száműzetéssé változtatta a halálítéletet. Így került Sziám Pestre.

Itt újból ölt. — Három emberi élet terheli már a lelkét. Három ártatlan emberi élet. Ő maga azonban mindig megszabadult, csupán elkülönítették, magánzárkába tették, közvetlenül nem érintkezhetik senkivel sem.

Egy szer dühében nekirohant az áttörhetetlen, karvastagságú rácsoknak. Kitérte gyönyörű hetedhétországra szóló agyaráit.

Őn- és közveszélyes őrlött. De remek példány. Európában nincs párája. 2000 kiló. Ő a budapesti elefánt-familia doyenje.

A család másik férfitagját Sziámnak nevezik. Mindössze 40 éves, tehát kilyök számba megy. Ennek ellenére, halálos ellensége Sziámnak. Reggelenkint szomszédos celláik rácsain keresztül vad és gyűlölködő bögést rendeznek egymás ellen. Vitatkoznak, feleselnek és káromkodnak egymással az ősi elefántnyelven, melyet én már kitűnően értek, de helyszűke miatt nem részletezhetek a nyájias olvasó előtt.

Miért ez a halálos ellenségeskedés?

Cherchez la femme! Természetesen nő van a dologban. A hölgy neve Zseni, egy kedves, filigrán menyecske mindössze 1200 kilogramm ruhátlanul, fogyókúra után.

Sziám és Sziátán egyaránt szerelmesek Zsenibe. Zseni pedig — hiszen éppen azért nő — egyformán osztogatja kegyeit mindkettőjüknek.

Sziám és Sziátán ezért gyűlölik egymást.

Most pedig kezdődjék a tragédia. Ilyenkor téliidő az elefántok egy fedett helyiségben laknak, melyből naponta kiengedik őket a ráccsal elkerített ugynevezett külső kifutóba.

Csütörtök reggel nyolc órakor Sziám felébredt, elfogyasztotta szerény reggelijét, mely fél mázsa szénából és 25 kiló korpából állott s kisétált a kifutóba.

Ugyanekkor Sziátán és Zseni is elhagyták az ágyasházat s megkezdették körsetájukat a másik, közös kifutóban.

Ez az időpont a nagy veszekedés részére van fenntartva. Ilyenkor szokta Sziám megmondani Sziátnak, hogy gaz csábító, aki beleturkált egy boldog család életébe s paráznságra bírta, majd megsejéztette a ház egy-szerű, de jólnevel asszonyát.

S ilyenkor szokta Sziátán válaszában kifejteni, hogy Sziám durva és tapintatlan férj volt, aki elhanyagolta nejét, gyakorta megfélekezett a háztartási kötelezettségről, tettelegességekre ragadtatta magát s így megérdemelte hogy a bájos Zseni szerelme elforduljon tőle.

De ezen a reggelen, csütörtökön 8 órakor elmaradt az összecsapás. Csoda történt. Az ellenfelek némán bámultak egymásra, majd mind a kettő mormogott valamit, mire gyors léptekkel közeledtek egymáshoz.

A rács természetesen közöttük állott. De ez nem képezhetett különös akadályt. Sziám a rudak között kinyújtotta ormányát, amit Sziátán hasonló cselekedete követett. A két ormány összeismult, cirógatta egymást, lágy fuvalahangok öleltek a levegőben.

Az engesztelhetetlen ellenfelek kibékültek. Egy órát tartott ez a finom, testvérí nyelv-gés. Sziátán, a fiatal, a naiv szívvel-jélekkel melegeledett a dologba. Kitátotta száját és mintegy extázisban lihegett a nagy családító felé.

E pillanathon következett be a tragédia. Sziám egy ravasz mozdulattal ocsusztat-ta ormányát a Sziátán kitért torkába.

Meg akarta fullasztani. Torkára akarta forrasztani a szót.

Rettenetes küzdelem fejlődött ki. Szegény Sziátán kétségbeesetten igyekezett pokoli

helyzetéből szabadulni. Állkapcsait bizonyos erővel szorította össze.

Egyszerre egy roppanás határozott.

A fiatalság ereje győzött. Sziátán összeszedte energiáit és harminc centiméteres darabot kitépt a Sziám ormányából.

A vén tömeggyilkos riadtan, véresen menekült vissza aljás, ravasz, meghusult merénylete után kifutójába.

Zseni messziről nézte a viadalt. Búszkán kopogott, őrlött, hogy ezek ketten érte tépik egymást.

Lehel, a himoroszlán, három feleségével, Mancival, Erzsivel és Flórával játszadozik. Mégüknek egy gyermekük van, a Bobi, aki 9 hónapos.

Egyke-rendszer a slavatag királyánál.

A spanyolnátha benyomult az állatkertbe is. Egy orpingion-tyuknak már komoly láza és torokfájása van.

A két csimpász némán áll egymás mellett. Szomorúan és udvariasan bolházzák egymást. Szegények, ők már érzik végüket. Előrehaladott tüdőbaj.

Amennyiben önknek is van az állatokkal mély és bánatos közösségük, mondjanak egy csendes imát a megboldogulandók lelki üdvéért.

Ki tudja, mi lehetünk még a csimpázon. szági Emberkerten rabok. S akkor milyen jó lesz, ha végső napjainkat egy csimpáz-előadó imája fogja enyhíteni.

(m. l.)

Mérges gáz és cinizmus

London, február 11.

Az a cinizmus, amellyel a kormányok a leszerelés alapelveit és a háború károsulódások részletekét felfogják, megdöbbentő módon nyilvánult meg az angol alsóház tegnapi ülésén. A hadügyminiszterhez interpellációt intéztek amiatt, miért tart fenn gáz-intézetet, a mikor ez éles ellentétben áll a nemzetközi egyezményekkel és a leszerelési törekvésekkel.

Az interpellációra maga Slaro hadügyminiszter válaszolt. — Kijelentette, hogy a legcsekélyebb mértékben sem hajlandó leépíteni a portami iskolát, a melyet a gázháború tanulmányozására állítottak fel.

— Igaz ugyan, — mondotta —, hogy gázháború folytatását nemzetközi szerződés tiltja, viszont hozzám hasonló bekebarátok beszédéből tudom, hogy mégis léteznek emberpusztító mérges gázok, sőt ezek előállításán mindenütt lázasan fáradoznak. Ezért nem vagyok kapható arra, hogy megfoszsum népünket a gázelleni védekezés lehetőségeitől.

Kell-e kommentár ezekhez a szavakhoz? Természetesen csak védekezés a cél Angliában úgy, mint mindenütt másutt. A nagy védekezésből keletkezik ellenben a támadások.

Elkészült a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslat

Bukrest, február 10.

A közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslat, amellyel kapcsolatban az utóbbi hónapokban egymást érték az értekezletek a belügyminisztériumban végre elkészült. Armand Calinescu államtitkár tervezetét Mirto volt miniszter és maga Mihalache belügyminiszter is áttanulmányozta s jóváhagyta. A törvénytervezet most véleményezés végett megküldik a pártok vezetőségeinek és a tartományi igazgatóságoknak, ezek hozzászólása után pedig a parlament elé terjesztik.

A módosító javaslat rendelkezései szerint a tartományi igazgatóságok megmaradnak, a megyei hatóságok jogköre azonban jelentékeny változást szenved. A megyei állandó választmány elnöke nem a hatáskörét a javaslat a régi alisan hatáskörére korlátozza s ugynekkor ki-széli a politikai prefektus hatáskörét.

A megyei állandó választmány elnöke amolyan közigazgatási alprefektus lesz s alá lesz rendelve a politikai prefektusnak, nem mint eddig.

A faluközösségeket illetőleg is újítás hoz a javaslat.

A községek visszanyerik teljes költségvetési önállóságukat

s csak kölcsön-felvétel és a községi javak eladása ügyében kell felsőbb jóváhagyást szerezniük.

A jegyzők ismét állami tisztviselőkkel válnak.

A módosító törvényjavaslatról a belügyi kormány a közigazgatásnak a bürokratikus kötelek alól való felszabadulását és felélénkülését reméli.

Elkészült a módosított kamatuzsora-törvény

A hivatalos kamatlábat 12, a magánkamatlábat pedig 16 százalékbán határozták meg

Bukarest, február 11.
A kamara törvényhozási bizottsága letárgyalta és elfogadta a kamatuzsora-ellenes törvényjavaslatot, amelyen bizonyos módosításokat eszközölt. Így a hivatalos kamatlábat a Nemzeti Bank leszámítolási kamatlábján fölüli 3, a magánkamatlábat pedig 7 százalékbán fixálták, ami 12, illetőleg maximálisan 16 százaléknál nem haladhat meg, lévén a Nemzeti Bank kamatlábjá 9 per-

cent.
Az adós uzsora-kamat esetén csak bünygyi eljárással párhuzamosan léphet fel hitelzője ellen.

A törvény rendelkezései hivatalos közzétételének az időpontjától számítva az előbb kötött szerződésekben megállapított kamatokra is vonatkoznak.

Diákhalál a kollégium küszöbén

Páll Sándor székelyudvarhelyi diák szíven ötte magát, mert két évig keringett a bakkaureátusi vizsga körül

Székelykeresztur, február 11.

Régebb, a régi világban, a mai öregek fiatalága idején is előfordult egy-két ilyen tragédia. Akadtak akkor is rendkívüli érzékenységgel megvert lelkű diákok, akik a vélt, vagy talán-talán valóságos tanári igazságtalanság miatt összeroppantak s eldobták maguktól fiatal életüket.

Osztatlan részvét, nemritkán a kérdéses kollégiumi város egyetemes felháborodása kísérte utolsó útjukon.

A tanár pedig, aki okkal, vagy ok nélkül előidézője volt a megrendítő tragédiának, bélyegzett homlokkal járta a mellékutakat addig, amíg a neki is és a városkának is megnyugtató áthelyezését megkapta.

És így is volt ez rendjén, mert a diák, az emberfa kibomló bimbója, nemcsak szigorú, vagy jóindulatu kalkulálásra való anyag. És a tanár, a jó tanár nem lelketlen asztalosmester, aki a maga kényekedve szerint napszámra gyalul s a neki nem tetsző, a neki alkalmatlannak látszó deszkadarabokat a sarokba dobja. A tanárnak nagy művésznék, a legnagyobb művésznék kell lennie, aki minden rabizott lelket a lélekformálás művészetének más-más eszközével köteles kialakítani. Olyanná kialakítani, hogy a legjobb, legszebb és legemberibb legyen az a kibomló egyéniség, amely minden emberbimbóban születésétől kezdve benne van.

Minden diákttragédiáért a tanár felelős. Még akkor is, ha az igazságosság összes külső látszata a tanár mellett szól.

Mert minden diákot úgy kell nevelni, hogy a rálselkedő lelki kataklizmákat elkerülhesse.

Jaj, így volt ez régen!
És sokszorosan jaj nekünk, öregebbeknek is, hogy nem így van most. Jaj a diákokkal együtt siró és vonagló tanároknak, jaj a fiataloságnak és jaj annak a romániai társadalomnak, amelynek eltiport emberbimbók sirhatjain kell átbukdácsolnia...

Régebben is volt egy-kettő, most minden ősz és minden tavasz garmadával hozza őket...

Tegnap este a kollégium kapuja előtt Páll Sándor diák mellbelötte magát. — Hosszu és keserves utat járt meg addig, amíg újra visszakanyarodott a kollégium kapuja elé. Nem is volt már olyan fiatal, mint a mi korunkbeli diákok voltak. A gimnáziumot elvégezte, csak az érettegeje hiányzott. Két év óta járta már azt a szédítő körforgást, amelyben a le nem tett érettegeje a kollégiumhoz kötötte, a parancsoló élet pedig a felnőttékre háruló kötelességek felé huzta. — Két év óta kinlódott át minden éjszakát, úgy, hogy álmában a kollégium küszöbét érezte a feje alatt, azt a küszöböt, amit nem tud átlépni, hogy elindulhasson azon az úton, amit önérezte, ambíciót kívántak, a felnőttek ráomló nem kedves, nem szép, de elkerülhetetlen élete pedig parancsolt. Hiszen nem lehet örökké diák, nem örízheti mindig a kollégium küszöbét, amikor a kenyérkereset szükségessége minden nappal úgy jön fenyegetően közelebb, ahogyan szülői öregednek.

Páll Sándorban összeroppant az az életérő, amit hét éven keresztül büszkén, társai előtt az erős ifjú önéreztével nevelt nagyra. Mert azok közé a diákok közé tartozott, akiket a tanárok szeretnek és megbecsülnek, akiket a többi kollégiumi diákok kiemelnek. Székelyudvarhelyen is, ahol az alsóbb osztályokat végezte és Székelykereszturon is, ahol

a gimnáziumot befejezte, mindig jelesen tért haza a nyári vakációra.

— Neki sikerülnie kell! — mondták diáktársai, amikor eléjük meredt a bakkaureátusi riasztó veszedelme.

— Páll Sándor nem féltjük! — mondták tanárai s önmagukat is vigasztalták a hozzáfűzött reménnyel.

— Nekem sikerülni fog! — bizonygatta önmagának Páll Sándor is s a szégyenpirja végigöntötte az arcát arra a gondolatra: *mi lesz, ha mégsem sikerül?*

Nem sikerül.
Először se, másodszor se, harmadszor se...

Páll Sándor, a jeles diák, két évig fojtogató ködben keringett a kollégium körül, amely magához köti s nem engedi előre, előre, életcéljai felé. Már katonának is besorozták, közeledik a berukkolás ideje s ő nem állhat tisztjei elé, mint érettegezett ember...

Páll Sándor keringett a kollégium körül. Dante a pokol kinjai közé iktathatta volna azt a kint és lelki szenvedést, mire ez a szerencsétlen fiatalember az elmúlt két év alatt átélt.

Tegnap este aztán megállott a kollégium küszöbén. Azon a küszöbön, amit nem tudott átlépni. Nagyon elfáradt, nem bírta már a további kínos keringést. Elővette a revolvert, — nem tudni hol szerezte, — s a hideg csövet a szíve fölé illesztette.

Eszméletlen állapotban szállították be Szolga Ferenc régi tanára közelben levő lakására. Az orvos szaladt és nedves szemekkel meredt rá a tragédiára. A tanár könnyezett. Hiszen ebben a borzalomban, bárhogyan vesszük is, ő is érdekelt.

A golyó két miliméterrel kerülte el a szívet, de veszedelmes belső vérzést okozott. Páll Sándor haldoklik...

Nemlött vére ott piroslik a kollégium küszöbén...

Tudom a vádat s hangoztatom is: Anghelescu, Costachescu, az egész kormány, a bakkaureátusi rendszer!

A borzalom azonban úgy fut végig a hátamon, mint Szolga Ferenc tanárén, a ki könnyezett s mégis úgy érezte, hogy része van a tragédiában. Valamit tenni kell nekünk is, hogy végét szakítsuk ennek a rettenetnek. Inkább legyenek durvább lelkűek, de bírják ezt a harcot. Inkább essék meg a bakkaureátust, mint hogy elbérzengjenek miatta. Inkább fokozzák le az ambíciókat, inkább álmodjanak kevésbé színes álmokat a jövőről, de másdnak meg küzdő s a küzdést elbíró embereknek.

Ne legyenek kerti virágok, hanem a vihart álló mezei növények. Erre neveljétek őket, kisebbségi tanárok, mert a velünk való sirás csak fokozza a tragédiát, gyűjti a gyengeséget, — még ha gyöngédeknek is látszik az, — s halálvágyat olt a többi érzékeny lelkű kertvirágnak nevelt diákba is.

Inkább durvábban, de diadalmaskodjék az életakarát.

(Kacsó Sándor.)

Fizetése képtelen lett az aradi Texa-textil cég

Arad, február 11.

Az országosan ismert Texa-textilház ma fizetése képtelenséget jelentett. A cég aktívái 900.000 lejre, passzívái 1.200.000 lejre rugnak. Tekintettel kiterjedt üzletkörüre, a fizetése képtelenség pánik-szerűen hatott a piacon. A Texa hetven százalékos egyezséget ajánl.

Németország nem szándékszik bentmaradni a Népszövetségben

— Parancsoló szükségesség a tarthatatlanoknak bizonyult viszonyok megreformálása

— mondta nagy külpolitikai beszédében Curtius

Berlin, február 11.

A külügyi költségvetés vitájának a keretében azokkal a bizalmatlansági indítványokkal és javaslatokkal kapcsolatban, amelyeket az ellenzéki pártok a versailles-i béke, Young-terv revízióját s a leszerelési igazságos probléma megoldását, valamint a Népszövetségből való kilépést illetőleg benyújtottak, Curtius dr., külügyminiszter nagyobb külpolitikai expozét tartott.

Az Európa-értekezlet ügyében Curtius hangsúlyozta, hogy Németország a Briand-memorandumra adott válasza alapján áll s valamennyi nép egyenjogúságát követeli. Ezzel összefüggésben üdvözlö a szovjetkormányt, hogy elvileg hajlandó résztvenni a páneurópai tárgyalásokon.

Továbbmenve, a német-francia viszonyt bizonyos értelemben sarkpontjának mondja az európai kérdéseknek. — Parancsoló szükségesség a tarthatatlanoknak bizonyult viszonyok megreformálása.

— Mi nem akarjuk, — ugymond, — hogy az új Európát egy összeomlott Németország roncsain építsék fel.

Teljesen jogosan követeljük az általános leszerelés megvalósítását s nem nyugszunk bele a huzamos halogatásba. A német-lengyel konfliktus terén ki-

emelte a Népszövetség döntésének a fontosságát a felsősziléziai erőszakoskodásokkal kapcsolatban s reményét fejezte ki aziránt, hogy a lengyel kormány a határozat értelmében megteszi a szükséges rendszabályokat. Németország fenntartja magának a jogot, hogy pontosan felülvizsgálja az eredményt és amennyiben ez nem felel meg a várakozásnak, megtegye a további szükséges lépéseket.

A kritika és csalódás nem mindenképpen egyértelmű a szükségességgel, hogy Németország kilépjen a Népszövetségből és feladja a harcot Gentben.

Óva int a tüntető lépésektől, ugyanakkor azonban nem hagy fenn kétséget aziránt, hogy a birodalmi kormány nem minden körülmények között szándékszik bentmaradni a Népszövetségben, hanem tekintettel van arra, milyen döntésben lesz részük a jövőben a Németország szempontjából fontos kérdéseknek.

Végül a jóvátételi kérdésre vonatkozóan így nyilatkozott:

— Kezessek meg, hogy közadóssági kötelezettségeinkről csak a szerződések alapján állva fogunk tárgyalni és eljárni. Németország terheinek megkönnyebbítése azonban nem a külpolitika egyetemes irányától függ.

Curtius beszédét a többség élénken megtapsolta.

Álarcos banditák vakmerő támadása a Giurgiu-bukaresti személyvonat podgyázkocsijában

A guzsba kötött vonatvezető mellől 400.009 lejt raboltak el

Bukarest, február 11.

A Romániában is egyre sürűbben megismétlődő amerikai izü banditatámadások krónikája ismét szaporodott egy bravurosán végrehajtott vonatrablással.

A bűntény a főváros közvetlen közelében, Jilava és Filaret állomások között játszódott le s eredményeképpen az ismeretlen tettesek a Giurgiu-bukaresti vonalon közlekedő személyvonat podgyázkocsijába felrakott hivatalos pénzszállítmányokat ejtették zsákmányul.

A rablótámadást csak akkor vették észre, amikor a személyvonat, megtevé a Jilava és a Filaret között levő távolságot, befutott a filareti állomásra. Nicolaescu Constantin vonatvezető, akinek az előírások szerint meg kellett volna jelennie a podgyázkocsi ajtajában, sehol sem jelentkezett és keresésére kellett indulni. Akkor találták meg a podgyázkocsi egyik zugában, ahol

guzsba kötve, fejére huzott zsákkal várta, hogy kellemetlen helyzetéből kiszabadítsák s maga beszámolhasson a vakmerő banditatámadásról.

Jelentése alapján a filareti hatóságok azonnal megindították a vizsgálatot, amely a következőket állapította meg:

Nicolaescu vonatvezető a jilavai állomásról való elindulás után egyedül tartózkodott a podgyázkocsiban, mert Botila Demeter és Nedea Ilie kalauzok Constantinescu ellenőrrrel a vasuti ko-

csikban segédkeztek a jegyek ellenőrzésénél. Alig hagyta el a személyvonat jilavai állomását váltóit,

négy álarcos ember hatolt be a podgyázkocsiba, amely éppen ez alkalommal a vasuti állomásokról nagyobb összegű készpénzszállítmányokat vett fel és szállított a fővárosba.

A rablók, — Nicolaescu vonatvezető vallomása szerint, — habozás nélkül munkához láttak. A vonatvezető kezét és lábait összekötözve, betömtek a száját és a fejére zsákot huztak. Azután félrelökték a podgyázkocsi egyik sarkába. Az álarcos banditák ezután felragadták azt a zsákot, amelyben a hivatalos pénzszállítmányokat gyűjtötték össze és zsákmányukkal leugrottak a vonatról, még mielőtt elérte volna a filareti állomás bejáratát.

A vizsgálat megállapította, hogy a álarcos vonatrablók körülbelül 400.000 lej készpénzt vittek magukkal.

A megdöbbentő bűntény körülményeinek megállapítása után a főváros és a környező falvak csendőrségét azonnal mozgósították, de a maga részéről megkezdte a vizsgálatot a bukaresti sziguranca is. A csendőrök megszállták még az éjszaka folyamán a főváros felé vezető összes utvonalekat, mert a hatóságok megítélése szerint a vonatrablók az értékes zsákmánnyal Bukarest felé indultak. Eddig azonban a nyomozás nem vezetett eredményhez és a banditák nyomtalanul eltűntek.

Telef. 518. MODERN MOZGÓ BRASSÓ

Ma szerdán utoljára a legnagyobb német beszélő hangosfilm

WESTFRONT 1918.

A legnagyobb német színészekkel

Western Electric beszélőgép

Holnaptól, csütörtökön a legnagyobb német beszélő sportfilm szenzáció

A fehér hegyek fia

Főszerepben:

LUIS TRENKER (a Si világbajnoka)

MARIA SOLWEG

A legcsodásabb hangos sportfilm!

Zord napokon, a téli sportnál

NIVEA-CRÉME

de úgy, hogy előbb bedörzsöli, mielőtt kimegy az éles levegőre. Nivea krém teljesen behatol a bőrbe, anélkül, hogy a bőr utána fényes legyen. Minden este lefekvés előtt dörzsölje be arcát és kezét alaposan Nivea krémmel. Örömmel fogja ujból és újból tapasztalni, milyen bársonyos, puha a bőre és milyen fiatalos, egészséges üdőségű a külseje. Egyetlen más bőrápoló krém — bármennyire dicsérik — tudja a Nivea rémet pótolni, mert csak ez tartalmazza a bőr táplálásához nélkülözhetetlen Eucerit-et.

Dobozokban: Lei 16.—, 34.—, 72.—. Tubusokban tiszta ónból: Lei 30.—, 45.—.

Emil Ziegler, Braşov-Brasso, Vasut-ucca 43

Körséta a brassói Marzescu-kórházban az orvostudomány legújabb bravurjai körül

A PUPOSOK KIEGYENESEDNEK

Campianu Liviu dr. és asszisztenseinek uttörő munkája a tüdősebészet terén

Brassó, február 10.

E sorok írója valamikor orvosnak készült. Azonkívül rendkívül szereti a ropogósra sült s aranyhajura vert házi kenyert. Két olyan körülmény, amelynek semmi különösebb köze sincsen az események és érdekességek megírásához. És mégis: ennek tulajdonítható, ha az újságíró beszámolhat valamiről. Arról a gyönyörű s minden elismerést megérdemlő munkáról, amelyet a brassói központi sebészeti osztályán, a Gácsmajorban nemrég megnyitott Marzescu-kórház orvosai végeznek.

Néhány nappal ezelőtt e sorok írója beteg volt. A kórházban volt a Gácsmajorban, ahol a központi sebészeti osztályon nyert elhelyezést. Éppen távozni készült a betegből, amikor — ebédidő lévén — az ápolónő hatalmas tálcán behozta az ebédhez járó kenyeret. Szép, ropogós haju, foszlós, szivacsbeli kenyér volt. Abból a fajtából, a kenyérnek, amelynek izes jóságát felszippantva összefut a nyál az ember szájában.

Ahol ilyen kenyeret adnak! Ahol súlyt helyeznek arra, hogy a beteg a diéta mellett ilyen ropogós, aranyhajú kenyeret haraphasson! Ott nemcsak vágják s kezelik a betegeket, hanem annál valamivel többet is cselekednek. Hátha körül lehetne nézni egy keveset ebben a kórházban s érdeklődni annak munkája felől?

Campianu Liviu dr. egyetemi magántanár, a központi igazgató főorvosa, elmentőben azokkal az orvosokkal, akik a kórház és az orvos munkáját még a huszadik században is érthetetlen misztikumba szedték burkolni, azonnal engedélyt adott a kórház megtekintésére. S minthogy maga éppen beteg volt, asszisztensét, dr. Carpiniscanu Cornél főorvost bízta meg azzal, hogy az érdeklődő újságíróval körsetát tegyen a hatalmas kórházpavillon belsejében. Az ő szíves felvilágosításai alapján közelítjük a kórház munkásságának külső kereteit jelző szűre és mégis módfelett érdekes adatokat.

A Marzescu-kórház munkássága.

A régi brassói központi kórház 120 ágygal állt a betegek rendelkezésére. Volt két főorvos, akik mellett három alorvos dolgozott. Amióta az új sebészeti pavillon is felépült a Gácsmajorban, a Katalin-utcai régi kórház a belgyógyászati és nőgyógyászati osztállyal 100 ágyat kapott, a sebészeti pedig 150 ágy áll rendelkezésére, beleértve azt az 50 ágyat is, amely az új pavillonban elhelyezett börtöngyógyászati osztályhoz tartozik. Régebben évente 300 volt a központi sebészeti osztályán elvégzett műtétek száma, amióta azonban Campianu Liviu dr. magántanár vette át a kórház igazgatását, évente 1500 betegnek hajtanak végre műtétet.

De nem az a fontos, hogy a központi sebészeti osztályának munkaképessége felfokozódott az ötszörösére, hanem inkább az a figyelemreméltó és tudomásul veendő, hogy ebben a kórházban ma már a sebészeti technika legmodernebb fogásaival dolgoznak a betegek megmentése és meggyógyítása érdekében. Itt már nem sok szerepe jut a véres műtőkésnek. A kést — mert vágni még a legmodernebb sebészeti technika mellett is muszáj — késhez hasonló, egészen tompa eszköz, az úgynevezett diathermiás-kés helyettesíti, amely nem maga vág, hanem a rajta keresztül a beteg testébe vezetett igen magas feszültségű, de teljesen fájdalommentes elektromos áram. A régi sebészeti lancetával szemben az az előnye van meg ennek a késszerű szerszámnak, hogy a beteg testén ejtett vágási seb nem vérzik és alig észrevehető heggel gyógyul.

Két műtőhelyiség áll az orvosok rendelkezésére. Egy úgynevezett steril-műtő a legnagyobb óvatosságot és tisztaságot

megkívánó műtétek számára, egy másik pedig a gennyes és fertőző betegek operálására. A műtét előtti hagyományos bemosakodáshoz nem vezeték vizet használnak, hanem sterilizált vizet, mint a hogy a szükséges szappan, kefe és törülköző is megjárta előzőleg a sterilizátor 150 fokos gyeheennáját.

Műtőkészel a tuberkulózis ellenes küzdelem szolgálatában.

De talán még ez sem az, amiért érdemes felfigyelni a brassói központi sebészeti pavillonjának meglepő értékű munkájára. Hiszen az csak természetes, hogy egy új kórház nem is lehet más, mint megtestesítője azoknak az elveknek és technikai lehetőségeknek, amelyek ma már megfélebbizhetetlen törvények a gyakorlati orvostudományban.

Más az, amire a hangsúly esik. Maga a szellem és maga az elvégzett munka teszi egy-egy állomásra nemcsak Erdélyben, nemcsak Romániában, hanem egész Kelet-Európában is ennek a közérdekű vidéki városnak sebészeti központi kórházát.

Campianu professzor újabban nagyon sokat foglalkozik a tüdősebészettel. A tüdőtuberkulózis nagyon súlyos eseteinél, ahol a belgyógyászati kezelések már csődöt mondtak és a beteg föltétlenül elveszettnek látszik, a sebészet még mindig „csodát” művelhet.

S ott kezdődik a gyönyörű és minden elismerést megérdemlő kulturmunka,

Daliát laragnak a pupos emberekből

A brassói központi kórházban ezeket a műtéteket teljes sikerrel alkalmazzák. És éppen olyan siker koronázza azokat is, amelyek az imént felsorolt műtétek mellett forradalmat jelentenek a sebészet történetében.

Kevesen tudják, hogy a pup, a legborzalmasabb és legmegalázóbb testi fogatkozás, nem más, mint a tbc. egyik megnyilvánulása. A tbc. kórokozó megtelepednek valamelyik hátsógyógyában, azt elroncsolják és a megtámadott ponton a gerincoszlop kénytelen megtörni. A sebészet ma már a megalázó pupot egyetlen műtét segítségével veszi le a szerencsétlen és boldogtalan puposok hátáról.

Szinte hihetetlenül hangzik, csodának erejével hat, hogy már ezt is elérhetette az orvostudomány. Pedig nincsen benne semmi csodaszerű. A páciens hátgerincét felszabadítják, a beteg csigolyát eltávolítják és az egész beteg területet megmásmazzák egy csontszínnel, amelyet a beteg lábszárcsontjából vettek. Egyszerű, logikus, de mégis szükséges volt egy kis zsenialitás ahhoz, hogy ezt a szinte kézenfekvő problémát elő és szenvedő embertestben meg is oldja.

Ugyanígy segítene az ízületi tuberkulózis esetein is, amelyek minden esetben vagy évekig tartó gyógykezelést, vagy pedig teljes bénulást jelentettek a betegeknek.

A laikus szemében ezek csodák. Az orvos előtt ezek — eredmények. Eredmények, amelyeket Campianu professzor és kitérő orvosgárdája uttörő lelkesedésével és egyben a legmetszőbb óvatossággal használnak fel. Mert ezek az új műtétek, amennyit használnak, éppen annyit érhetnek is. Nem a műtét szabatos és kifogástalan végrehajtásán van ugyanis a hangsúly, hanem azon, hogy vajon használható-e az éppen szóbanforgó műtét a műtét s ha használ, melyik formája a modern tüdősebészeti fogásoknak.

Nem hivatkozunk ezekkel a műtétekkel — mondotta később Campianu professzor — mert feleslegesen tartom világgá kiáltani, hogy a tüdősebészet legújabb fejezetével foglalkozunk és eddig

hogy Campianu professzor az utolsó években megtett külföldi tanulmányutak eredményét elhozta ide Brassóba, alkalmazza a legújabb műtéteket és nagyon sok olyan beteget mentett meg az életnek, akikről azelőtt le kellett mondani az orvosok-nak.

Azt már laikusok is tudják, hogy a tüdőtuberkulózis súlyos eseteiben „levegőt pumpálnak be a beteg tüdejébe”, hogy roncolt tüdőszármányt összenyomják. Mióta 1882-ben Forlanini páduai egyetemi tanár ezt az eljárást bevezette, betegek százai és ezreinek hajtották végre a műtétet, az nek eredménye a légmell, a pneumothorax. A műtét vagy sikerült, vagy nem sikerült. Ezzel indult el utjára a tüdősebészet, amelynek legújabb vívmányai — alig 3—4 évesek — ma már teljes sikerrel nyerne alkalmazást a brassói központi sebészeti osztályán.

Forlanini klasszikus eljárásán ugyan nincsen túl az orvostudomány, hiszen a beteg tüdőfél összenyomásának kérdése ma is legnagyobb problémája az orvostudománynak, de ezt az eljárást ki kellett egészíteni azokra az esetekre is, amikor a mellhártya összenövései miatt nem sikerült levegőt bevinni a beteg tüdőfélbe. A modern tüdősebészet új eljárásai erre a következők:

Nagyon egyszerű kis műtét, alig 3—4 centiméteres sebet ejtve a nyakon, átvágunk egy ideget (nervus phrenicus), amely a has rekeszizmát idegzi be. A rekeszizom működését ezzel egyszerűen ki- kapcsolják. Az izom összehúzódik és összenyomja a tüdőt.

Ha a mellhártya összenövése olyan természetű, benyulnak egy kis műszerrel a tüdőbe és az összenövést egyszerűen le- csippentik.

De vannak esetek, amikor egyik eljárás sem alkalmazható, a beteg tüdőszármányát pedig össze kell nyomni, mert csak az menti meg a beteg életét. Ebben az esetben kerül sor arra a műtetre, amelyet az orvostudomány thoracoplastiának nevezett el. A műtét lényege az, hogy a beteg bordáit egyik oldalon kizsédik. A mell és hátizom a bordák felszött crejét elve- szítve, összehúzódik és szorítja a tüdőt, a nyomást, amely szükséges a beteg tüdőfél gyógyulásához. A derek formája azonban megmarad majdnem a réginek.

Ezeknek a műtéteknek, különösen a thoracoplastiának jelentősége szociális szempontból is felbecsülhetetlen. Peter Bull oslói egyetemi tanár, aki a tüdősebészetben világhírű szaktekintély, statisztikailag mutatta ki, hogy ez a súlyos műtét a belgyógyászati módszerek számára már menthetetlen tüdőbetegek 35—45 százalékának is meghozza a gyógyulást és a munkaképességet, 20 százalékának pedig az ideiglenes gyógyulást. Ami azt jelenti, hogy 100 menthetetlennek nyilvánított tüdővésztes beteg közül 55—65 meg a halálos ítélet kimondása után is évekig élhet és dolgozhatik!

is szép eredményeket értünk el. Az eljárás még friss, szükség van arra, hogy rendszereit egészen kidolgozzuk. Most írom meg erre vonatkozó munkámat, amely talán még ebben az évben az orvostársadalom rendelkezésére és felvilágosításra bocsájtok. Hangsúlyozom, csodákat nem művelünk.

Az a pupos ember, akinek rettentő testi hibája gazdag emberből koldussá tett, büszkén mutatta meg e sorok írójának kiegyenesített derekát és sugárzó arccal kérte arra, hogy nevét ne írjuk ki az újságba, mert vele csoda történt és nem sokára fiatal menyecskét akar feleségül venni.

Mit ér a gyakorlatban a nyiló- nos házak megszűntetése!

A Marzescu-kórház sebészeti osztályán megtett körséta alkalmával betévedtünk a börtöngyógyászati osztályra is, ahol Voina dr. osztályvezető főorvos távollétében Munteanu Viktor dr. főorvossal váltottunk néhány szót.

A nyilvános házak megszüntetése, — mondotta és legyintett ujjal — nem sokat használt. Mióta az egészségügyi törvénynek ezt a szakaszát is életbeléptették, a venerikus megbetegedések száma izesztően megszaporodott! Mi, orvosok nem tudjuk megérteni, hogy a kormány mit akar ezzel a törvénnyel, amely a mi viszonyaink között sokkal többet árt, mint használ és a kívánt célt amugy sem éri el.

Annak a jelentéktelen mellékkörülménynek, hogy e sorok írója módfelett szereti a ropogósra sült házikenyert, im- ennyi az eredménye.

Kelet-Európa e felrehabilitált zugában is megtudjuk, hogy ha egyebet nem is ért el már az orvostudomány, annyit már kész eredményként könyvelhet el, hogy a pup, a legszörnyűbb és legmegalázóbb testi fogatkozás — nincs többé.

És azt is megtudjuk, hogy a kormány megint jól akart egy humánus törvény- tervezettel és ismét elhibázta a dolgot. Csak ott ott, ahol javítani kellett volna.

A pápa csütörtökön délután fél 5 órakor helyezi üzembe Vatikán rádióállomását

A vatikáni leadóállomás 19.84 méteres hullámhosszal dolgozik

Róma, február hó 11.

Csütörtökön délután, közép-európai időszámítás szerint fél 5 órakor a rádió történetének nevezetes eseménye zajlik le. Ekkor helyezi forgalomba a vatikáni állam külön rádióleadóállomását, amelyet az eredeti tervek szerint még a múlt év vége felé akartak bekapcsolni a világ rádióforgalmába.

A Citta di Vaticano leadóállomása azonban különböző technikai nehézségek miatt csak most készülhetett el és XI. Pius pápa döntése alapján február 12-én kezd meg működését.

A vatikáni rádió üzembehelyezését rendkívüli ünnepség kereteiben ünnepli meg a Citta di Vaticano. A Szentatyva pontosan fél 5 órakor érkezik meg a stúdióhoz s jövetelét harsonák jelzik, amelyeknek hangját a leadóállomás elektromos hullámok formájában szerteszétározza a világban. Ezután a pápa bekapcsolja a stúdió mikrofonját, majd a drótnélküli táviratozás feltalálójára és a rádió egyik uttörője rövid beszédben jelenti, hogy a Szentatyva a mikrofon elé áll. Háromnegyed 5-kor pedig XI-ik Pius lép a mikrofonhoz és elmondja latinnyelvű beszédét.

A vatikáni állam rádiójának megnyitása után, fél 6-kor, a vatikáni tudományos akadémia ülést tart, amelyen a Szentatyva is beszélni fog. Az akadémia ülését a rádió közvetíti.

Telefonjelentésünk szerint a Vatikán rádióállomása 19.84 méteres hullámokon közvetíti a műsort ami azt jelenti, hogy a nagy hatótávolságú sugarak révén a világ minden táján felfoghatók a Vatikán üzenetei és hírei. Viszont éppen a rövid hullámok miatt csak azok a rádiók foghatják fel a Citta di Vaticano hullámait, akik rendelkeznek rövidhullámú felfogókészülékekkel is.

Radoi je'entkezik...

Bécs, február hó 11.

Radoi, a volt bécsi román konzul és hírhedt sziguranca-ágens, újra hallat- mázról. Neve akkor került a világeredklés központjába, amikor kiderült róla, hogy a liberális kormány megbízásából egyik jelentős alakja és irányítója volt annak a sötét szervezetnek, amely az akkor még száműztesben élő II. Károly román király körül fonta a megfigyelés és állandó szemmel tartás hurokát.

A romániai belpolitika nagy fordulata aztán Radoinak is kettétört a karrierjét. Hopponmaradt addigi ellenszenves szolgálataival s bármennyire is volt mestere annak a „szakmának”, amelyben annyi sikerrel dolgozott, jövedelemforrásai lassan mégis kiszáradtak. Most aztán az ő mesterségebeli közismert lendületével köpenyvet változtatott s ma már szolgálatait egyenesen a román királyi udvarnak ajánlja fel.

A jelentés szerint Radoi bocsánatkérő levelet intézett a bukaresti királyi kabinetirodához. A levélben kijelenti, hogy igyekezn fog helyrehozni eddigi bűnét s felajánlja az udvarnak azokat a leveleket, amiket annak idején Károly király, akkor még száműztesben levő trónörökösével kapcsolatban Bukarestből kapott. A felajánlott levelek ugyanis, — írja Radoi, — sok olyasmire vetnek világosságot, amin k pontos ismerete hasznos lenne az uralkodónak. Egyben igéri azt is a derek Radoi, hogy teljesen leleplezi annak a két évvel ezelőtti történet párisi betörésnek a körülményeit, amelynek során ismeretlen ettes Károly király páncélszekrényéből több iratot elraboltak.

Istra (Apolló) Mozgó

Szerdán és a következő napokon Buster Keaton (Malec) és a népszerű hangos vígjáték attrakciója

Az elsodort Malec

fut. A film előtt hirdadó és vigjáték.

A főszerepben: MALEK, ANITA PAGE

A hét kimagasló filmeseménye:

„Háborgó szenvedélyek”

(Kap d r Ver:orenen)

A főszerepben: Conrad Veidt, Fritz Kortner, Heinrich Georg, Tala Briell.

Igy írnak a francia lapok a román kölcsönről

Jorga Párisban elakarta gáncsolni Popovici

Páris, február 11.

Az kétségtelen, hogy Romániát mindig nagy szimpátiával kezeli a francia közvélemény és a „latin testvériséget” szívesen hangoztatja. — Az anyagiakról azonban erősen huzódzik.

Világosan látszik ez az állásfoglalás most, hogy Románia újabb kölcsönért kopogtat. A lapok közül nem is egy éles hangon kritizálja a román pénzügyi politikát és kommentálja a tényt. A mai „Paris-Soir” feltűnőstelt cikkben írja a következőket:

Először is megjegyzi, hogy végig a Balkán minden kis állama meg Közép-Európa országai, mind pénzt kérőleg közelítenek Franciaországhoz, akit úgy kezelnek, mint egy zsugori öreg asszonyt, aki az arany készletén ül és aki inkább lemond az evésről is, csak hogy egy morzsányit el ne veszítsen.

Mindenekelőtt — írja a lap — rossz fiúval egyáltalán nem szabad többé tárgyalnunk.

Azután pedig, biztosítani kell, hogy a kölcsön biztos jövedelmet is jelentsen. — Láttuk, hogy kiadtunk külföldre pénzt, látszólag a legjobb feltételekkel és ime egy évvel a másikra 20 százalékos veszítünk.

Ezt az állítást most egyenesen a román kölcsönre vonatkoztatja: Igy a Románia 1929-ben folyósított 7 százalékos kölcsön, amely 1930 elején még 3500 frankot jelentett, ma nem ér többet, mint 2050-et, vagyis 450 frankkal, azaz 20 százalékkal esett az eredeti értékéből.

De most, midőn Románia újabb kölcsönért kopogtat, mit várunk a jövőtől, ha maga Jorga professzor ilyen képpen nyilatkozott erre nézve a „Journal des Débats”-nak:

„A kölcsön, melyről Románia most tárgyal, éppen nem időszerű. Ez egy olyan teher, melyet az ország nem bír el. Szó nincs róla, egy gazdasági együttműködés a külfölddel jó eredményt hozna. De egy kölcsön újabb mankót jelentene a bicegő Romániának. A román budgetnek magától kell rendeződni.”

Igy Jorga professzor. Hogy ezzel mennyire befolyásolja a kölcsön iránti kérelmet nem tudni, de a tény az, hogy Pertinax, az „ECHO de Paris”-ban Popovicinak Brianddal való találkozásához a következő kommentárokat fűzi:

A körülmények nem kedvezők egy újabb kölcsön megadására. A román költségvetés mérlege nem elég világos. Inkább legyünk tartózkodóak, mint feleslegesen könnyű feltételekbe belemenni. A román kölcsönt igen beható és mély tanulmány tárgyává kell tenni. Ne segítsünk egy kiomló csatornát elzárni, inkább segítsünk azon, hogy egy hajó szabadon cirkálhasson.

„Paris-Soir” azt véli továbbá, hogy egy pillanatnyi segítséget jelentő kölcsön Romániára túl súlyos terhet róna és kétszeresen fontos ezt szem előtt tartani: egyrészt maga Románia, másrészt a francia tőke szempontjából.

Majd élesen, támadóan veti fel a kérdést: tulajdonképpen mire fordítja Románia a kölcsönt?

Valószínűleg, politikai presztízsének emelésére nemzeti vállalkozásba kezdett, ezzel akarván gazdasági függetlenség és politikai hatalmának illúzióját kelteni.

Hogy pedig ennek a kezdődő vállalkozásoknak a jelentőségét emeljük, hát körülbázták magukat hatalmas páncéllal.

Ezután áttér az általánosításra és folytatja:

Ezek az országok, a belföldi alacsony munkabérek lehetőségével, könnyen találhatók kiviteli piacot. Sikertől megkaparintaniok a külföldi piacot, mialatt az emberi nyomort exportálják.

Igy a mi pénzünkért fognak jönni velünk versenyezni áruval. Igen, a mi pénzünkért fogják még jobban emelni a vámot. Ha pedig ellenvetést közzéteszünk meg, akkor ártatlanul azt felelik majd, hogy hogyan fizessék meg a kölcsönt, ha nem engedjük őket szabadon keresni?

„Igy lehetünk kétszeres áldozatok” — vonja le a Paris-Soir a konkluziót. Egy-

részt, ha nem fizetnek nekünk, másrészt ha kifizetnek bennünket.

Erős visszhangja támadt a Paris-Soir cikkének és Gabriel Perreux, akit pedig valóban nem lehet vádolni avval, hogy a Kiszámlázó nem lenne jó barátja, az írja a Paris-Midi”-ben:

Nem mintha román barátaink ügyét nem pártolnám. De: Egy újabb kölcsönrel fűlög jutnának adósságba. Akkor nekünk se tudnának fizetni. Azután iparjuk fellendítésére szánják a pénzt? Az országban felállított magas vám miatt, valóban nem járulnak hozzá az Európai Unió megteremtéséhez. Igen, legyünk bátrak ezt megmondani, barátainknak Közép Európában és a Balkánon.

Nem tudjuk, hogy ezek a vélemények mennyiben befolyásolják a román kölcsön ügyét, de meg akartuk mutatni, miként látszódik ez a próbálkozás a francia sajtó tükrében.

(m—y)

Három zsilvölgyi mérleg

Déva, február 11.

A bérleszállítás kérdése, Lónyától—Lupényig, mindenütt izgalomban tartja a bányász népet, reggeltől-estig és álmától éjszakákon e kérdés felett rágódik mindenki. A kérges munkások ceruzát forgatnak és egyre nyálazzák, hátha így a nagy összeadási művelet számjegyei kiadják az életgyengélet.

Liszt, kenyér, krumpli beszerzési árát és fejadagját papírravetjük. Ugyancsak kiszámítják azt is, hogy a redukált munkabér mellett mit kereshetnek és megdöbbenve látják hogy a kereset jóval alatta marad amannak. Ujból és újból kezdik a műveletet egyre és egyre szállítják le a fejadagokat, amíg végül is belefáradva a számadása azt súgtik ki, hogy egész hónapon át csak krumplilevesre és a családtagok számához képest 15—25 deka kenyérre futja.

Amíg ezer és ezer uniformizált munkásházban a nehéz számtani feladat alatt izzad a családfő, addig a szakszervezetek titkárai a statisztikai adatok alapján csakhamar kiszámítják, hogy az elmúlt évben 1900 dolgozó munkást épített le a társulat továbbá csak 186 napon át dolgoztak, ellenben 116 munkanapon sétáltak, végül, mint beszédes számadatot papírravetjük, hogy az elvesztett munkanapokon a társulat hatvan millió lej munkabért vont el az éhes munkásgyomortól.

A népgyűlésre nagyszámmal összehírdetett munkások, mindezt lehorgasztott fejjel hallgatják s csak, amidőn a szónok ajkairól elhangzik az a kijelentés, hogy a társulat 1926—1929. években mérleg szerint

929 millió nyereséget mutatott ki.

Ez a zsilvölgyi nagy mérleg.

A lupényi logyasztási szövetkezetről a vezetőség tíz hónap alatt 900 ezer lejt meghaladó összeget manipulálhatott el

Van még egy harmadik mérleg is.

Csak a közelmúltban foglalkoztunk a lupényi logyasztási szövetkezet ügyével és pedig a bányász törvény abszurd intézkedéseivel kapcsolatban. Megirtuk, hogy 82 részvényes a kereskedelmi törvényben biztosított jog alapján, megtámadta a dévai törvényszéknek a múlt évi közgyűlés szabálytalanságát és határozatát, de, mert nem róttak le 14 ezer lejt értékű bélyeget, a törvényszék — eltemette az irattárba.

Mivel Kerneta elnök és társai látták, hogy a törvényszék fűtőül a megtámadási keresetre, a kinullázott részvényeseknek nem nyújt jogvédelmet, nekibátorodtak és

rövid tíz hónap alatt 900 ezer lejt meghaladó összeget üzleteztek el.

ELSIKKASZTOTT HALOTTAK

Ujra eladta a régi sirhelyeket

és egymásra hantolta a halottakat a nagyváradai temetőőr

Nagyvárad, február 11.

Merőben szokatlan bűnügy foglalkoztatja a nagyváradai hatóságokat. A vádlott egy temetőőr, Jankai Mihály, aki egy emberöltőn keresztül állott hivatala szolgálatában.

Több mint három évtizede temetőőr Jankai Mihály a nagyváradai olaszii temető kertben. A három évtized alatt kiköltözött a régi város az olaszii temető bokrai közé, árnyas, széles lombkoronájú fái alá. Nemcsakoda tehát, hogy megtele.

Már 1926-ban kiment egy város és egy házközi bizottság, — római katolikusok, görögök, ágostaiak temetkeztek az olaszii temetőben, — és megállapították, hogy a temető megtelt annyira, hogy oda már

tíz év előtt sem lett volna szabad temetkezni.

Az egyházakkal közölték is ezt a határozatot és közölték Jankai Mihály temetőőrrel is, csupán arról lehet szó, hogy azok kapjanak az olaszii sarkterben helyet, akiknek ott családi sírhelyük van, vagy pedig elkerített, előre megvásárolt sírhelyük előbb elhalt szeretteik mellett.

Hiába volt azonban határozat, 1926 óta még mindig temettek a megtelt temető városban. Csudák csudája volt, vagy még inkább a Jankai csudája, mindig akadt azért még egy parcella s még egy parcella az ujonnan elköltözöttnek, csak éppen érteni, tudni kellett a módját.

— Jankai bácsi magánál szeretnénk eltemetni a halottunkat. Közlebb is van hozzánk, meg itt fekszenek a rokonok is.

Jankai bácsi a hetven év körüli, zsugori, gazdagodni vágyó temetőőr megértette az idők szavát. Ki megkente, annak a családtagjának akadt hely a megtelt temetőben. Hogyan? Az ő gondja volt eddig. Mert most már a városnak is gondot ad, hogy letelepedjék a dolog.

Jankai Mihály először csak a temető szélén, árkaiban árusította a szalad helyet, ott ahol a magukra maradt katonákat, kórházi ápolókat földelték el. Leboronálta az egyik feléről a sírhantokat.

OLLA
GUM

OLLA antiszeptikus készítmény!

A bécsi Állami Kórházorvosnőgyógyászati osztály által ellenőrzve teljes garanciát nyújt.

Ügyeljen az „OLLA” névre!

Sz. 14.6

egyenlővé tette a földdel,

üresnek minősítette a helyet, ahol elhagyott halott nyugodott és eladta; leásott a régi koporsóig, vagy még lejjebb, hiszen annak a deszkái legelőbb esetben szétharadtak és új halott került a régi fölébe.

Aztán amikor betelt ez a féloldal, újra kupok jelezték, frisse sarkterek, hogy ott alant nyugosznak, leboronálta a katonák, kórházi elhaltak parcellájának a másik féloldalát is és oda is temetett a jó Jankai bácsi.

Aztán amikor ez a zavartalan üzlet lebonyolódott, további alkalom után kellett kutatni. Így vették észre, hogy

az évekkel elhalt dr. Popovici Miklós orvos, olt prefektus sírja most egyedül van, holott amikor eltemették, sírok közepében állott.

Hova lettek ezek a sírok?

Popovici Vazul görög keleti esperes volt az első, akiben motoszkálni kezdett, hogy valami nem rendes dolog történik a nagyvárad olaszii városrészi temetőben. Nyílt levelet intézett egy helyi román lapban még dr. Lazar Aurelhoz, az azóta szintén elhunyt polgármesterhez, aki a városi népjóléti ügyosztályt bízta meg a vizsgálat lefolytatásával.

A vizsgálat meg is indult, lassan haladt előre, de mégis produkált valamit. Hotya Jánosné jegyzőkönyvbe mondotta, hogy testőre, Takács Gáspár sírja, akit 1919-ben, 29 éves korában temettek el, elűnt, illetve fölébe temették 1930 szeptemberében Lőkös Mihályt.

Jankait kihallgatták, azzal védekezett, hogy Lőkös rokonságban állott Takácssal és a családtagok nem tiltakoztak az ellen, hogy a két halottat egymás fölé temesse. Hotya Jánosné ezt tagadja. De Jankai Mihály tevékenysége ellen számos adattal szolgált a saját szolgálja, Dobó János is. Dobó János bemondásai alapján most

több sirt fel kell bontani, amelyekben a föld szintén alig 50 centiméter mélységben fekszenek a koporsók, mert két-tő is van a sírgödörben.

A vizsgálat egyik vezetője, dr. Ilucza orvos és dr. Crisan városi tisztiorvosok, már szintén megtették a maguk észrevételeit, amelyek ugyancsak terhelék a megievédt öreg temetőőrt, aki a panamák korszakában nem tudott tisztakészü maradni és a korrupt erkölcsöket bevitte a halottak csendes birodalmába is. Az élők inficiálják a halottakat

Sziguranca-ellenziva a plakátok ellen

Brassó, február 11.

Erdély nagyobb városaiból szinte napról-napra érkeznek jelentések arról, hogy a hatósági közegek, elsősorban természetesen a sziguranca emberei, rendszeres hajtóvadászatot folytatnak a kisebb-síki lapok plakátjai ellen.

Nagyváradon a városi tanács plakát-hivatala kategórikusan megtagadta a Brassói Lapok plakátjainak kiragasztását. A nagyváradai rendőrség részéről 10.006—1929. sz. alatt kiadott és a kolozsvári kerületi sziguranctól érkezett rendeletre való hivatkozással, azzal indokolták meg ezt az eljárást, hogy csak olyan plakátok ragaszthatók ki, amelyek a szöveg — első helyen — román fordításban is megvan. Egyenlővé plakátok csak akkor ragaszthatók ki, ha azokat az állam nyelvén szövegezték meg.

Hosszas utánjárás után kiderült, hogy ezt a rendelkezést a nagyváradai rendőrség még a bihari időségi választások kiírásakor adta ki a nagyváradai polgármesteri hivatalnak s bár ez a rendelet már akkor törvénytelen volt, azóta sem gondoskodtak annak a visszavonásáról.

Kolozsváron a B. L. egyik litográfus plakátját azért nem engedte kifüggeszteni a rendőrség, mert a plakát fejen csak ez a szöveg áll: „Ára Bukarestben is 5 lej.” A rendőrség azt követeli, hogy Bukarestet írjuk Bucurestinek.

Zilahon az újságárust megfenyegették, hogy haj lesz, ha a plakátokra nem ragaszt bélyeget. Holott a bélyegterv idevonatkozó paragrafusa világosan kimondja, hogy az újságplakátokra nem vonatkozik a statisztikai bélyeg felragasztásának szüksségessége.

A sajtószabadság elvére és az érvényben levő törvények rendelkezéseire való hivatkozással az egész erdélyi sajtó nevében tiltakozunk a felesleges és jogtalan hátsza ellen, amellyel tulbuzgó hatósági közegek kétes értékű érdemeiket igyekeznek szerezni.

SZÉKELY & RÉTI

Butoraink

Áraink

Fizetési feltételeink

SZENZACIOSAK

ERDELYRÉSZ BUTORGYAR RT.

Marosvásárhely — Nagyszeben

BRASSÓ

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

(3-ik közzemény)

A jegyző megérezte, hogy fölöttese nemcsak a helyzet komikusságán hanem még inkább az ő kárán mulat. Meglehetősen ügyeskedő szolgál természet volt, aki lefelé s fölfelé egyaránt készséggel alkalmazkodott. Most is azonnal hajlandó volt a bohócati figura minél groteszkebb szerepét vállalni. Csöppet sem bántotta a Tóth György kárörme. sőt a szituációt megfelelőnek látta ahhoz, hogy a főszolgabíró inspekciós útjának emlékeit kellemes elemekkel gyarapítsa. Szerzős derűtséggel mesélte tehát tovább ki-
nos aszfaltbetyár-kalandjának emlékeit.

— Ugy gubbasztottam ott kettőjük között, mint a félhülye, aki hat hónapig nem kapott injekciót. A szobalány bejött, pázát helyezte az asztal közepére s abba beletette az én gyönyörűséges bukétomat. Belénditáltak egy csésze teát. az asszony pajaszemlét nyomott a kezembe. Zavaromban a szemlét kiejtettem. a pajas felével rúesett a kölcsönzsakettre. akkora folt támadt rajta, mint a tenyerem. Na, gondoltam, a zsidó nem sokat keres azon a forint ötvenen. De rajtam hiába perli, nem én tehetek róla, hanem a nehézkedési erő. Mert ha nehézkedési erő nem volna, akkor a pajaszemle sem esne mindig a pajas oldalára. Perelje hát a világmindenség fizikai törvényeit, azok felelősek a föltért. én mosom kezimet főszolgabíró uram.

A főbíró még mindig hahotázott.
— Na... és a nézők? Kirugtak barátocskám, kirugdúsoáltak, mi?

— Affenét rugtak. Saját lábaimon jöttem ki. Az igaz, én se tudom, hogyan. Csak azon vettem észre magamat, hogy kint vagyok a Budafoki-úton. Ugy rohantam Pest felé, mintha nyilból lőttek volna ki. Csak később jutott eszembe, hogy engem alapiában lépve csaltak, hogy megalázták férfiúi méltóságomat, ebből lovagias ügyet kellene provokálni. De erre csak harmadnap eszméltem. amikor már ugyis hiába küldtem volna a segédeimet. Hát lenyeltem. Pedig nem sajnáltam volna egy vágást a pofájára. A szája és a füle közé egy völtreffert. — Legalább az asszonyka se kacagott volna rajtam egész életében...

Már egészen a kocsmák közelébe értek. A cigányzene hangjaitól alig értették egymás szavát. A Pápai János még ugyanazt a nótát kornyikálta:

Ki meg a bajomon kacag,
Mire való a szollingeni bicska, füstös?
Bordájába belészalad.

A jegyző odahajolt a főbíró füléhez:
— Hidd el főszolgabíró uram, amilyen kedvemben voltam akkor, úgy odasúvintottam volna a felpofájára, hogy örökre rajta maradt volna a szignatúram...

A pap hideg hangon egyszerre közbe-
vágott:

— Ne istentelenkedjék már jegyző ur...
Pogány beszéd az efféle.

A főszolgabíró, ámbár nem őt illette a szó, felütötte a fejét. Már egész este bántotta a pap hallgatagsága, mellyel lehütötte az ő kaptos jókedvüket.

— Már mért volna ez pogány beszéd? Ezt az ügyet valóban karddal kellett volna elintézni. Az én véleményem is az, hogy a Nadányi vagy Ladányi, vagy hogy a csudába hijják, megérdemelt volna egy vágást a fületővére.

Közvetlenül ott állottak a Marót Balázs nagyvendéglőjének ajtajánál. — Az üvegablakon keresztül alig lehetett belátni, olyan homályosan pislákol a petróleumlámpa s a dohányfüst annyira áttarta a levegőt. A pap keserű, izgatónyangulatát még fűtötte a vad duhajkodá-
ármája. Az ajtórepedésen keresztül ki-
árolgott a falusi kocma jellegzetes illata, a törkölyszag, fojtogató gőz. A szél ruhába sodorta ezt az émeletítő büzt.

— Már hogy a főszolgabíró ur is egy ágast ajánl a fületővére? Tessék megbo-
sátani kérem, honnan vette volna a jegyző ur az erkölcsi jogosultságot ahhoz, hogy ölme a száját annak a Ladányinak, akire megkörnyékezte egy idegen ember hitves feleségét, tudj' Isten milye-
vándékkal találkára hívta, kész volt be-
válni egy család életébe...

közbe a jegyző.

— Hallgass! — szólt rá a főszolgabíró.
— A XI. fizetési osztályban még nincs elég esze ahhoz az embernek, hogy megválaszolja az afféléket. Mert nem az a lényeges, hogy az asszony visszakacsintott, hiszen minden asszony visszakacsint, hanem az, hogy mért állapodott meg az urával ebben a játékban? Ők voltak a kezdeményezők, ők voltak a felbujtók, sőt ők voltak félig a végrehajtók is. Te csak a másodrendű vádlott vagy, Frankovics, téged a bíróság csak büntegédi büntetésességben marasztalna el. Miután pedig az egész csábítási ügy kétségtelenül lovagias eljárás igényel, ebből az következik, hogy először is a Nadányi vagy Ladányi megérdemelt volna egy völtreffert a balpofájára, te pedig a butaságodért egy nyaklevest a jobb pofádra. —
Punktum, tiszteletes ur!

A pap indulata kicsapott az árjából. Ugy érezte, hogy ez a beszéd és ez a kurta-furcsa punktum lelkipásztori méltóságában alázza meg.

— Csak semmi punktum, kérem alázattal főszolgabíró ur. Ez csak cinizmus kérem, nem a probléma elintézése. Az igaz, hogy a Ladányi meg a felesége bűnösök voltak abban, hogy ilyen izléstelen kalandba belebocsátkoztak. De amikor eléggé el nem ítéltetően elhatározták, hogy aki nyilvános helyen egy idegen nőt pillantásokkal ostromol s aki egy gyermekes anyát szerelmi apróhirdetésben igyekezik paráznságra bírni, az nagy általánosságban nem az az elem, a kivel lovagias ügyeket szokás lebonyolítani. Amint a keréknyom vízből sem nő lilium, úgy az aszfaltügyekből sem szokott párbaj fejlődni.

Homloka egészen kivörösödött. Alapjában nem volt túl harcias, inkább csak tiszta lelkű egyéniség. Belülről most is megrettent, hogy túl messze ment. Tehát úgy szeretett volna szónoklatának nyomait adni, hogy az egyben visszavonulást is jelentsen. Pillanatig hallgatott, majd kivágta:

— Dixi!

A főszolgabíró ránézett a jegyzőre
— Na, te jól megkaptad, Frankovics. Te, a neves frankói Frankovicsok sarja, az elfuserált jogász, a Szent Korona köz-
igazgatási tisztviselője. Nagykomp község jegyzője, nem vagy párbajképes. Mert ha helyesen hallottam, ugyebár ezt akarta mondani a tiszteletes ur?

— Kérem, én távolról sem akartam a jegyző urat személyileg bántani. Csak úgy általánosságban mondtam el a gondolataimat. Egyébként ha már erről beszélünk, nem titkolom el azt a véleményemet, hogy az egyház és a közigazgatás együttműködésének lényeges akadályait látom abban, hogy Frankovics ur oly szenvedélyes nőbarát. Hogy lehessen kérem kellő presztizst kifejteni, ha a község vezető embere végigcsipegeti az összes szemrevaló asszonyokat?

— Attul nem kell még a tiszteletes ur fejének különösen fájni. Az egész megyében nincs olyan rendes fajú, mint ez. Kérlek, főszolgabíró ur, tavaly egyetlen fillér adóhátrálék sem volt, hogy ne is beszéljek a választásról, ami úgy zajlott le, mint a karikacsapás. Igaz, az egyházi adót nem szívesen fizetik. De a lelkiek rendbentartása éppen a tiszteletes ur dolga.

A papot ismét előntötte a szenvedély.
— Kérem, én tudom a kötelességemet a hűvel szemben. Én szeretem ezt a falut, magam is itt születtem. Az apám sirja is itt van a temetőben. Ha tölem függene, Nagykomp lenne ennek az országnak első helye...

A jegyző hangja idegesen csattant közbe:

— Hát talán tölem függ?

Becsy tiszteletes ur azonban meg se hallotta a közbeszólást.

— Kérem, én ezt a nagy szeretetem ki is fejezem nyilvánosan, két évvel ezelőtt, amikor megválasztottak Nagykompra lelkesnek. Az első beszédem alapigéjét Thessalonika második részéből vettem, a 19-ik és a 20-ik verset. — Mert kicsoda a mi reménységünk, örömünk és

dicsőségünk koronája? — hangzik az alapige. Bizony ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk...

Frankovicsot birizgálta az ital és az ingerültség.

— A jegyzői hivatal csak örül, ha tiszteletes ur rajong a népért.

A pap tovább beszélt.

— Nem telt meg akkor sem egészen a templom, ami fájt az én szívemnek, de azért elmondtam neki, hogy te vagy az én dicsőségem s örömöm, nagykompi református gyülekezet! Ugy érzem, a kegyelmes Isten vezérrelte a ti szíveteket, a mikor úgy határozottatok, hogy Becsy Pál legyen eljövendő ide a ti papotoknak. Itt vagyok!... Itthon vagyok! Én drága hűvel, azt mondja Lukács a Bibliában, hogy „Egy próféta sem kedves a saját hazájában”. De ha valki mégis próféta tud lenni szülőfalujában, az olyan gyönyörűséges, isteni megbízgatás, amihez hasonló nem érhet a földön embert. Nem tagadom hát, édes hűvel, örülök, hogy próféta lehetek a saját falumban, örülök bizony és alázatos lélekkel, liliumos szívvel kész vagyok arra, hogy közöljem veletek a Krisztus evangéliumát!

A pap ott állott a kocma előtt, ahonnan cigányzene és duhajkodó nóták hangjai szűrődtek ki. Szemköztről, a Cser Lajos söntéséből szintén áthatlat szottak a vasárnapi mulatság borgózs hanghullámai. Állhatatosan a Pápai János rekedt torka köszöriült:

Aki az én káromon örül,

Kés forog a szíve körül...

A tiszteletes az ég felé fordította a tekintetét. A szél belecsapta az arcába a jeges hőszemcskéket.

— Nem telt meg egészen a templom, mire azt mondtam nékik Mátéval: „Jöjjetek hozzám, én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok s megterhelhetetek és én megnyugosztalak titeket...”

Hangja keserűen aláereszkedett.

— De nem jöttek. Napról-napra kon-
göbb az Isten háza... Még karácsonykor is üresen álltak a hátsó sorok.

A főszolgabíró fázott és szabályos ütemet topogott a kocmaajtó előtt. A jegyző ezt olybá vette, mintha felettese unná a pap elragadtatott, bánatos meditációját. Alkalmasnak vélte tehát, hogy élesen közbe-
vágjon:

— De tán csak nem a jegyzőséget hibáztatja tiszteletes ur azért, hogy a templomát nem tudja a hívőkkel betölteni?
A pap az eszményi fájdalom magasságaiból ez éles hangra hirtelen alábukott a nyomorult valóságba. Szája keserűen összerándult.

— Mindenkinek meg vannak a maga véleményei... De már későre is jár. Alázatos jócsekként kívánok az uraknak. Remélem, még lesz szerencsém a főszolgabíró urat látni?...

S anélkül, hogy választ várt volna, a süvöltő hóvizatáron keresztül elindult visszafelé a Nagy-utcán a nyomorúságos papilak irányában.

Azok ketten magukra maradtak a kocma küszöbén.

Egy darabig hangtalanul bámultak a pap után, akinek alakja gyorsan beleolvadt az este és a hóvizatar ködébe.

Azután a jegyző rándított egyet a vállán, megfordult és lenyomta a kilincset.

III.

Az ivóban áthatolhatatlan volt a füst és orrfacsaró a büz. Huszan is pipáztak egyszerre, egy jóorru finác azonnal megérezte volna a háromkrajcáros barna dohány jellegzetes édeskés, fojtogató illatát. A mennyezetről petróleumlámpa csüngött alá, mely nemcsak állandóan füstölt, hanem, mint apró vulkán, pernyeesővel árasztotta el a vendégeket. A füst borpárával vegyült s az egész ördögi keverék szilvórium- meg törkölyszag itatta át.

A koromlepte falakon köröskörül több színű olajnyomatok lógtak. A figurák már nehezen lehetett kivenni rajtuk, inkább csak a felirásokról lehetett tudni, hogy ez itt Kossuth apánk, amazok meg az aradi tizenhármak. Az egyik képen gatyás-ingujjas, száguldó lovasok vol-

tak valaha láthatók: „A pusztai fiai 1848-ban.” A festmény a betyárokat ábrázolta, elől egy nyalka, kackiásbajszu parasztgavallérral, aki nyilván Rózsa Sándor volt hivatva megsemmélyesíteni. A mázoló harci pózban pingálta le, amin karikás ostorát cserditve, üldözi a megfutamodó osztrákokat.

A kármentő oldalait az „Ország-Világ”-ból kivágott régi fényképek díszítették. Az egyik Ferencz Józsefet ábrázolta Budapesten, az ezredéves kiállításán. A másik Rudolf trónörökös ifjúkori daguerrotipje volt. Gyászkeret övezte.

A jegyzőgyakornok, akit a falusiak „gyakorlat ur”-nak neveztek, egy gyerekbemlékezőbe, menő, finomarcu jogászfiu melán állott a daguerrotip előtt s miközben gondolatai messze kíváncsoktak ebből az egyhangu faluból, révélet-
gen bámulta a trónörökös vonásait és tompán, mintegy befelé dudolta:

Mögájj Rudóff, mögájj,

Mér öted meg tenenmagadat?

Nem sajnátad, nem sajnátad

Azt a kopae apádat.

Ez a jegyzőpalánta, a Kazsi Sándor messziről, valahonnan Erdélyből származott ide Nagykompra. Először Pesten jogászodott, majd a véletlen és a kényszerűség jegyzőgyakornokot csinált belőle. Ő volt a falu széplelke, messze-
dó vágyakkal és rajongásokkal. Világ megváltó álmai és gondoljai voltak, melyek elposhadtak itt a falu borszagu légkörében. Tártalanul, egyedül és szomorkásan élt itt, napjában százszor imegátkozva azt a percet, mely idehozta a Tiszahátra, hogy ostoba aktákat másoljon, inkasszáljon, adót szedjen és végrehajtsa. Amugy is kibírhatatlan volt a helyzete, mert idétlenségével viszáleltek, a jegyző és a segédjegyző durva tréfákkal ugratták s míg ő véresen harapdálta ajkait, szörnyüket röhögtek rajta.

A terem közepén billiárdasztal állott. Ketten játszottak végnélküli karambolpartikat. Az egyik egy rokonszenves körszakállas gazda volt, Major Bálint, egyben a községi postamester. Ő már az intelligenciához tartott s történetnyűdösnek számították, mert fölmutatta Nagykomp történelmét s századokra visszamenőleg számoltartott minden nevesebb eseményt.

Társas Geszt György, a tanító. Jelen-
teltelen, szőkebajszos, gavallér, barkófiatalember, félparaszt-félur, vőlegény-sorban az egyik módosabb gazda lányával.

Az asztalok körül gazdák, meg suhancok ültek és beszélgettek. A sarokban, hol hasábfák lobogtak az óriási kályhában, háromtagú banda muzsikált édeskés bécsi valcereket, fülhasogató hamissággal. A primásnak nem volt orra, illetve, ami volt, az besüppedt az arca közepibe. Ugy nézett ki, mint egy mumiafej. Egyszer a ezibefalvi körorvos, aki kéthavonként át-átlátogatott Nagykompra, meg is vizsgálta:

— Hallod Mócsi, menj be Szentmártonba kezeltni magadat, mert az agyad is meg fog lágyulni...

— Nem lesz annak semmi baja, csak kolom a kezeit, naccságos doktor ur... ezt is csak a ló rugta be.

Az orvos nem ellenkezett. Mit kezdjen egy ilyen kozmásvérű, füstös cigánnyal? Ha be is utálná a kórházba, ugys meg szoknék.

— Egyen meg a fene, Mócsi! Elrot-
hadsz te még tetőtől talpádig...

Azzal otthagya. Irózott ránézni.

Mikor a főszolgabíró és a jegyző be-
léptek a kocsmába, a banda egy pillan-
atig elhallgatott, mire általános és tisz-
teletteljes csend következett. Majd a ta-
nító előreugrott:

Fizessen elő lapunkra! Megren-
delés esetén az előfizetői példány
beindítását megjelent regényfoly-
tatásokat diitalanu! megküldjük.
Brassói Lapok kiadóhivatala.

Victor Marguerite, a világhírű francia regényíró, szenzációs leleplezést tesz legújabb könyvében, amelynek címe „Az emberiség hazája”. Marguerite ebben elmondja, hogy, arra az esetre, ha Szovjetország megátadja Lengyelországot, a francia kormány ultimátumot fog intézni Németországhoz, hogy engedje meg a területén keresztül való munició- és csapatszállítás Lengyelország számára. Ha Németország az ultimátumot nem teljesíti, úgy Franciaország maga biztosít magának Németországon keresztül sávot Lengyelországig.

1900

A black and white line drawing of a woman standing, facing slightly to the right. She is wearing a long, pleated dress with a wide, horizontal belt. The bodice of the dress is decorated with a floral or leaf-like pattern. Her hair is styled in a short, wavy bob. The drawing is simple, with clean lines and no shading.

Milyen ruhában vonultak fel a missek a választásra

Páris, febrúar 11.

De mutassunk be néhány jeletet erről a választási filmről, mely részint néma, részint hangos volt, de mindenesetre színes.

A missek felvonulása

Ha a 16 lány között a legkevésbé
szépet kellene választani, úgy a jury-
nek nem lenne nehéz a helyzete. Rögtön
„Miss Anglia” mellett döntene, aki unott
arckifejezéssel, világoskék georgette ru-
hában, megy végig a termen.

És piros rózsával a füle mögött, tüzes szemű és éjfékete hajú a „Spanyol Miss”, aki „Carmenes” jellegűt sok rojtjal diszített fehér ruhájával még alá húzza. — Alakja azonban a sok magas, karcsu leány között alacsony és kövérkésnek hat. Méltóságteletesebb, de szintén termesz a „Holland Miss”. Fekete, nagy galléros georgette ruhája se teszi előnyösebbé. Különben egyetemi hallgató és vegyésznek készül.

A magyar Tasnády Fekete Mária. Egy-
szerű, sima fekete crepé satin ruhájában
kittiően érvényesül pompás alakja. Al-
talanosan tetszik, és ha a „lányos báji”
királynőjét választanák meg, úgy ő len-
né a „Reine de Charme”, hangzik a vé-
lemény.

Mivel, hogy a „hivatalos” Itália ellen-
zi a Miss választást, úgy egy külön mű-
vészi komité küldötte lovagi tornára a
maga fél

Fehér selyemruhában van. Különben a
genovai lyceum növendéke.
Egyetemi hallgató Miss Románia is
Arisztokratikusan vékony, karcsú, fekete
lány. Fehér ruhája mögött, mint egy
piros felhő lebeg két hosszú selyem szal-
lag. Piros sarku és aranyflitteres cipel-
leje is.

„Miss Ausztria” egyike a legfeltűnőbb szépségeknek. Tökéletes alakja minden vonalat plasztikusan elárulja a szorosan testhez szabott, halvány lila selyem (crépe satin) ruha. Talán frizurája, talán tekintete teszi, de kétségkívül van valami benne, ami Erzsébet királynő régi képeire emlékeztet. A „Miss Németszág” mellett ő a második határozott fa-
vorit.

Valójában senki sem gondolt arra, hogy „Miss France“ komoly ellenfél lehet. Királykék tolettje van, ezüst vállpántal, ezüst övvel. Szépnövésű lány, szabályos arccal, de igazán nem lelkesítő szépség.

„Miss Görögország” profilja olyan szabályos, mintha kivették volna. Harmónikus teste, egy kifinomult race produktuma és büszke járással megy keresztül a termen. Halvány sárga ruhája kiemeli bőrének sáppadt színét.

A „Jugoszláv Miss“ a régies szépségek
 típusába tartozik. Rózsaszín ruháján
 látszik hogy nem párisi szalón remekel

Az Orosz szépség, aki különben arról nevezetes, hogy a híres Saljapiunnak a lánya, ezöstösen szőke fejével, fehér ruhás grácilis alakjával, olyan, mint egy kis tiündérlány.

Mint az Észak Hajnalsugara, ragvog
hideg szépségben, a szőke Miss Eszto
nia. Remek termetét fekete georgette ru
ha teszi előkelővé.

Törökország küldötte, aki civilben ta-
nitónő, — olyan, mint egy eleven tür-
kizkő. Ragyogó kék a selyem ruhája, a
gyöngy nyakéke, a szeme. Az egész le-
ány csupa kék káprázat és nagy sikere-
van.

Igy mennek, suhannak, ki félénken, ki büszkén és tűnnek el a kis ajtón és járulnak a jury elé. Középen Monsieur d

Waleffe, a „főrendező”, aki mellett jobb-
ról Chabase, a francia akadémia festője,
és balról Van Dongen, a szép asszony-
divatos piktora ülnek. A szellemes raj-
zairól híres Vértés Marcel, képviseli
magyarságot és a többi jury tag is eu-
rópai híró művész.

Az asztal előtti emelvénynél sétálnak végig egyenként a Missek. Szakértő pilantások keresztijében. — Madame de Waleffe prezentálja őket. A hosszú ruhákat tekintve, mely igrigyen takarja a térdeket, kissé fel is libbentik szoknyáinkat. Mily természetes látvány volt még két év előtt a lábszár, most ez a ártatlan gesztus szinte provokálón hat.

Közben kinn a nagy teremben, a varakozás és kíváncsiság villamossággal telített atmoszférát terjeszt. A végső döntőbe: Németország, Ausztria és Franciaország jutott.

Mikor azután, az eredmény kihirdetése után levonultatták a „Journal” ünneptermébe a 16 királynőt és a német jurtag, dr. Koebner kihirdette a határozatot: „Miss Európa — idén Miss France lett, hát sok csalódott arc és nem tudatosan buzgó taps volt erre a felelet. A idegen királynők azonban kedves pártaskodással fogták körül szerencsés tárnőjüket és nyomtak Judás csókokat a puló arcára. Miss Németország csak kezét nyújtotta. Oly biztos volt győzében, hogy nehezen uralkodott csalásán. Miss France, azaz Európa Szépe erre rögtön a nyakába borult. — Így „Locarno”-i csók volt. Remélhetőleg filmoperatőrök ezt is megörökítik.

Mándy Hona

Gyergyószentmiklós, február 11

A népes közgyűlés tárgysorozta eszerint két részre osztott s míg az első a teljes siker jegyében folyt le

a tisztujítás — igen sajnálatos személyi okok közbenjárására miatt — meg sem történt.

Óriási érdeklődés előzte meg hetek óta ezt a gyűlést mert a tisztújítás célja a megbontható magyar egység helyreállítása volt. Közel egy év óta ugyanis ez az egység csak látszólagos, a magyarság külön uton haladva küzd a közös óhaj teljesüléséért, ami nem más, mint Gyergyó gazdasági talpraállítása.

A gazdasági válság szülte bajok köze-
pette

többen keserű szavakkal keltek ki gyűléseken és másutt, bankok, politikusok és privát egyének működése ellen,

a kifakadások hangja hatványozottan szállt tova s szülője lett az egymás iránti bizalmatlanságnak.

Az októberi tanácsválasztás eredménye még inkább robbanásra szította a hangulatot, mert a hivatalos magyar listán kívül egy másik magyar lista is harcba indult, a kisgazdáké, amely 12 tanácsost hozott be, szemben a hivatalos listával jelöltjével! (Sajnos, ez az eredmény csak papíron van meg. A valóság az, hogy a személyi ellentétek, torzskodások s ezekből fakadó felbuzdulások miatt a tanács máig meg nem lakult s két év óta interimár bizottság vezeti a város ügyeket.)

Két hónapja kerekedett felül a józanabb belátás, amely a személyi ellentetek kiküszöbölését célozta. Mindkét oldalon belátták azt, hogy a testvérharcot tovább folytatni az öngyilkossággal egyenlő. Békülékeny hangok hallatszottak az ellentétes táborokban s odaérlelődött a helyzet, hogy kölcsönösen leszögezték a küzdő ellenfelek:

egység nélkül nem képvisel erőt a magyarországi magyar Gyergyószentmiklóson sem.

A gyűlésre Gyergyószentmiklósról érkeztek dr. Pál Gábor és dr. Gyárfás Elemér szenátorok, dr. László Dezső és dr. Willer kamarai képviselők. A Laurentius szálloda nagytermében zsúfolásig megtöltötte a közönség a clénk tetszés nyilatvitások közben foglaltak helyet a emelvénnyen a parlamenterek s Gyergyó

Bőrbajok, kiütések, furunkuluszok, tályogok, görcserek, görcseres egzmák, flébitek, reumás bántalmak, érelmeszedés. Női bajok.

Mídon a vér elcsapagosodik a különböző mérgek leülepedése folytán különféle gyulladásos állapotot idéz elő, mint pl.: akné, egzéma, csalánkiütés, ekcéma. A herpes, a psoriasis, a szikozis, a zóna, a prurigo ugyancsak vezethető vissza. A vér tisztáltsánsága különben sokféle artritikus eredetű bajnak az okozója, pl.: csont és izomfájdalmak, idegfájdalom, szciatik, migrén, reumatismus és csúszos bántalmak, ízületi ló. Mídon vére artériás elemek összegyűlnek, megtámadják a véredényeket. Ekkor mutatkozik az aranyér, a górcsér, a fibrít. Amelyek könnyen mennek a általános lábbetegségekbe, későbbre ejtve a beteget krónikus voltukná fogva. Avagy megtörténik, hogy a romlott vér magával hozza a véredényrendszer degenerálódását, az érmeleszdest, annak minden súlyos következményeivel: a vese, a szív, az agyrendszer bomlasztásával. A beteg vére okozza a nőnél azt a rettenetes nyomorúságot, különösen a havibaj eltűnésnek szomorú örájában. De mivel, hála Richelet L. munkáinak, a b minden kuforrásra ma már ismeretes, semmi sem könnyebb, mint alkalmaszni ezt a gyógy módot, amely hathatósan tünteti el a bajokat s amelgyógyász néve:

RICHELET VÉRTISZTÍTÓ

vagy vérfelfrissítő gyógymód.

Újra visszaszerzi üzletének szabad mozgását. Sebei békégednek, anélkül, hogy a legkisebb nyom utánok maradna. Vértkeringése helyreáll felszabadul az agyrendszer, miként a két alábbi esemény bizonyítja haláluk kifejezésével, ön is megszabadul bajától:

Mintán mindent megpróbáltam, nekiláttam az ön Richelet-vértisztító gyógyszerének. Annak ellenére, hogy orosom bizonyos fokú bénaságra illék, egy hónap múltán már járhattam.

G. LEBON
Rue Clos Durand, 6, Cognac.

19, Rue S. POLET
Nicaise, Rouen

A téli sport áldozata vagyok

Alapvetően a szerénység, de ki kell jelentenem, hogy muzsomban, bura alatt a helyem. (Jaj csak a szedő tévedésből ne szedje nagy B-vel a burát, mert akkor az cigányprimást jelent és nekem fuccs!) Térdreflexem normálisan működik s a szoborral ellentétben nem fáj egy tagom sem (legfeljebb a társaságom néhány tagja!)

Mindezek dacára a téli sport áldozata vagyok!

Ugyanis a feleségem télisportot üzl!

A fizetésem 1940-ig felvettem! A feleségem tudnillik folyton sértegetett és én, sajnos, azt is felvettem!

Mert kérlek — mondta a napokban — ma muszáj sportolni! Fogyaszt! A Proccné is leadott 2 dekát.

A feleségemnek igaza van, engem lefogyasztott —

Vettem neki sítalpákat, ród-lit!

Kimegyek a hegyekre — szólt!

Menj ki fiacskám! — Megnyugodtam egy kicsit. Mikor a feleségem foglalkozni kezdett az eszmével, áttanulmányoztam a szakirodalmat! Olvastam, hogy jöhet egy lapina, mikor az ember nem is várja!

Hátha még párja is!

Emlen. Másnap reggel tért püssza. Az éjjelt a menedékházban töltötte. Öszintén szólva, bár lehet, hogy túlzás, nem tettszett az eset! Egyszer láttam Gorkijnek egy darabját... Az „éjjeli menedékhely”-ről! Micsoda trüszaság, te jó Isten!

Egy fiatalembert hozott magával.

A partnerem! — mutatta be. — legény a sítalpán!

Örvendek — szóltam — foglaljon helyet. — (Már minden egyéb le volt nálam foglalva!)

Bár semmi közöm az irodalomhoz, de úgy bántak velem, mint egy gyerek a képeskönyvvel!

Kínéztek...!!!

Emlenem. Mire visszatértem, egy cédulát találtam. Rövid pár sorban tudósítottak, hogy situ-rára mentek.

Már azóta egy hét telt el! Nyugtalan vagyok egy kicsit, még mindig nem látom a kípánt hirt a lapokban! Megrendítő szerencsétlenség stb...

Inconnue.

— Eltemették a Teleky-téri robbanás áldozatait. Budapestről jelentik: Tegnap délután eltemették a Teleky-téri robbanás áldozatait. Mandl Lipót és Kraut Franciskát a rákoskeresztúri, Brei-ner áramut és a többi áldozatot a pesterzsébeti sídó temetőben hantolták el.

— Huszonhárom kolozsvári vasutas váratlanul áthelyezték a regátba. Kolozsvárról jelentik: Egy váratlan rendelettel ma a regátba helyezték át huszonhárom olyan kolozsvári magyar vasutast, akik csaknem valamennyien már auszionót esztendeje teljesítenek itt szolgálót. — Az áthelyezés alacsonyabb rangban történt, vannak közöttük olyanok, akik itt kalauzok voltak és most napszamosokká degradáltak őket. Az áthelyezés más és más regáti városokba történt. A huszonhárom vasutas elhatározta, hogy megfelelő helyen jogorvos-lást keres.

— A temesvári mészárosok 10 százalékkal olcsóbb húst adnak állami tisztviselőknek. Temesvári tudósítónk jelenti Bocu Sevé dr. bánsági tartományi főnök kezdeményezésére a tartományi főnök ség tárgyalásokat kezdett a temesvári pékekkel és mészárosokkal a kenyér és húsarak leszállítása érdekében. A mészárosokkal megkezdett tárgyalások eredményesek voltak, mert a temesvári hisuparosok arra kötelezték magukat, hogy állami és köztisztviselőknek, valamint magánhivatalnokoknak a napi árakból 10 százalék engedményt adnak. A pékekkel a tárgyalások folynak s remény van arra, hogy velük is sikerült hasonló megállapodást kötni.

Elpusztulhat a cukor a raktárban, a szindikátus mégsem engedi olcsóbban forgalomba hozni

A kormány nyugvópontra akar a hozni a cukorprob émát

Bukarest, február 11.

A kereskedelmi miniszter ma felszólította a cukorszindikátust, hogy vegye fel újra a tárgyalásokat a cukorrépatermelőkkel, egyben pedig felhívta a szindikátus vezetőségét, hogy a szindikátus kebelén belül lévő ellentéteket haladéktalanul likvidálják, miután a cukorproblémát nyugvópontra kívánja hozni.

A cukorszindikátus belső ellentéteit a „Danubia” regáti cukorgyár robbantotta ki, azzal az álláspontjával, hogy ne szál-

litsák 4, 5, 6 és 9 lejes árban külföldre a nagymennyiségű cukorfelesleget, hanem a belföldön hozzák forgalomba, még akkor is, ha ezzel az árat lenyomják. A „Danubia” erre az esetre számol ugyanis a nagyobb méretű fogyasztással.

A szindikátus a „Danubia” tervét nem fogadta el, mire ez a gyár kilépett a szindikátusból.

A miniszter átirata alapján most megindultak a gyár és a szindikátus között a békítési tárgyalások.

Vajndik a német parlamenti válság

A német nemzeti szocialisták kivonultak a birodalmi gyűlésből

Alkotmányellenesnek nyi vánították a házszabálmódosítást

Berlin, február 11.

A német politikai válság egyre súlyosabbá válik. A haláltusáját vívó parlamentárizmusban a mér-sékelt pártok alig-alig tartják már a lelket. — Programmbeli ellentéteik mellett is támogatják és folyton újabb sikerekhez segítik Brü-ning szanáló munkáját. csak hogy elkerüljék a birodalmi gyűlés feloszlását s így teljessé tegyék a belpolitikai zűrzavart, amelyet a szélsőségesek mesterségesen is előidéznek, mert nyíltá szeretnék tenni a diktatúrát.

A Reichstag tegnap ülése is nagy izgalmak közepette folyt le. Rögtön az ülés elején Stöhr nemzeti szocialista képviselő

— Ugróverseny a Nagykőhavason. A Brassói Turista Egyesület Télisportszakosztálya a január hó 25-éről elmaradt siugróversenyt folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel rendezte meg. Az ugróverseny, mely az összetett verseny utolsó száma, a nagykőhavasi sáncon kerül lebonyolításra. A B. F. E. felhívja a benevezett tagok figyelmét a versenyre, mely az egyesület 1931 évi bajnoka címért folvik.

AKASZTÓFAHUMOR

Egy nehézségekbe jutott kereskedő, aki úgy érzi, hogy fizetésképtelenség előtt áll, felkeresi öreg barátját, akinek elpanaszolja baját és tanácsot kér. Öreg barátja, hogy tájékozódjon, néhány kérdést intéz a megszorult emberhez:

— Akkor hát gondod volt rá, hogy vagyondod egy részét átirasd a feleségedre...

— Ugyan! Mit gondolsz rólam!

— Legalább biztonságba helyezted az áru egy részét?

— Nem.

— Te marhal! Akkor te nem vagy fizetésképtelen! Te tönkrementél!

— A jelenlegi súlyos gazdasági viszonyokat mezőgazdaságunk fokozott mérvben sanyli meg és a közeli időkre vár annak a megoldása, hogy mily új jövedelmező gazdasági ágazatokat kell meghonosítanunk. Nagy lehetőséget nyújt e tekintetben a fajbaromfitenyésztés, mely külföldön már óriási méreteket öltött, mert bebizonyult hogy igazi jólétet teremtet mindenütt, ahol komolyan és behatóan foglalkoztak vele. A nálunk is „Marabu” védjegyű gyártmányairól jól hírnevnek örvendő Magyar Radiátorgyár r. t. alkalmazkodva a jelenlegi viszonyokhoz, romániai érdeksége útján: „Moderna” Építőgépek és Radiator r. t. Brasov, Str. Infundată 12 (Kis-utca) legmodernebb és bevált rendszerű keltetőgépeit és segédeszközeit hozza forgalomba és utóbbi ismertetővel, valamint ajánlattal teljesen dímentesen bármikor szívesen áll rendelkezésre.

— Morfiumesempészek karjaiba került egy kolozsvári fiatalasszony. Kolozsvárról jelentik: Pap Péter kolozsvári lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy fiatal felesége eltűnt a Lépcső-utca 9. szám alatt levő lakásukról. A nyomozás megállapította, hogy a fiatalasszony szenvedélyes morfinista volt és valószínűleg tartja, hogy morfiumesempészek karjaiba került. Az ügygel kapcsolatban nagyszabású leleplezések várhatók.

— Kertész Sándor a brassói „Aurora” műterem tulajdonosa (Hosszu-u. 7) több havi párisi tanulmányutjáról hazatért és modern, izléses fotográfiával a publikum legmesszebbmenő igényeit is kielégíti.

lő deklarációt olvasott fel, amelyben pártja tiltakozik az előző ülésben elhatározott házszabálmódosítás ellen, mint hogy ezt alkotmányellenesnek nyilvánítja. Ezután bejelentette, hogy a nemzeti szocialisták elhagyják a Young-parlamentet és csak akkor térnek vissza, ha esetleg lehetőség adódik arra, hogy ezen az uton hárihassák el a német nép ellen irányuló alattomos merényleteket.

Erre a nemzeti szocialisták Heil-kiáltásokkal felemelkedtek helyeikről s testületileg kivonultak az ülésteremből.

A német nemzeti párt parlamenti frakciója nevében Freytagh-Loringhoven képviselő szintén nyilatkozatot olvasott fel s ebben ugyancsak alkotmányellenesnek deklarálja a házszabálmódosítást, majd kijelentette, hogy nem mondanak le a birodalmi gyűlés munkájában való további részvételről, de a külpolitika megvitatásában nem vesznek részt.

— Ikrek szült a fogházban egy halálraítélt asszony. Londonból jelentik: Még hónapokkal ezelőtt csecsemőgyilkosság miatt halálra ítélte a bíróság Wise asszonyt, akinek kivégzését az asszony áldott állapota miatt el kellett halasztani. Az asszony most a fogházban ikreket szült és valószínű, hogy erre való tekintettel meg fognak neki kegyelmezni.

— Marosvásárhelyi hírek. A marosvásárhelyi tanács pénzügyi bizottsága tegnap rendkívüli értekezletet tartott, amelyen a város 1931. évi költségvetését tárgyalta meg. A költségvetésben 60 millió rendes bevételre és 7 millió rendkívüli bevételre számoltak. Ugyanez a pénzügyi bizottság határozatot hozott, hogy a város bérbeadott házainak házbéreit 10—20 százalékkal csökkentik. — Marosvásárhely kereskedőkörében általános megdöbbenést váltott ki a rendőrségnek legújabb rendelete, amely azokat a kereskedőket, akik január 24-én, az egyesülés ünnepén nem lobogózták fel az üzletüket, 1000—1000 lej pénzbírsággal sújtja. A kereskedők egyhangúan tiltakoznak a büntetés ellen, mert azok a házak, amelyekben a megbírságotlítottak vannak, mind fel voltak lobogóztak. A sérelmes rendelet ellen kollektíve lépnek fel.

— Csak augusztus 15-én jöhet haza Tancos. Budapestről jelentik: Klement Sándor, a „Ferencváros” ügyvezető igazgatója ma kijelentette, hogy Tancos csak augusztus 15-én mehet vissza a Ripenziához. Tancos maga is kijelentette, hogy eddig az időpontig feltétlenül a Ferencváros tagja marad.

— A brassói magyar evangélikus jótett vendégsegélye e hó 14-én szombaton este fel 9 órai kezdettel tartja az elemi iskola (Kut-utca 1 sz.) heviségében. A gondosan összeválogatott műsort felolvasás, ének és zeneszámok alkotják. Az egyházközség tagjai és az érdeklődőket ezúttal hívja meg az Elnökség.

— A török önkéntes tűzoltó egyesület ujonnan alakított zenekara közreműködésével f. hó 15-én, 20 órai kezdettel Bácsfalu községi termében műsoros estélyt rendez, melyre a testület minden pártolóját tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Stolz: „Pétervári-induló”, előadja a T. Ö. T. T. fuvós zenekara. 2. Polzer: „Havasi gyopár”, fuvós zenekar. 3. Schneider: „Vér és vas”. II. 1. Török R.: „Véreladás”, komédia egy felvonásban. 2. Nótá K.: „Kötő utca 6”, egyfelvonásos vígjáték. 3. Faragó: „Száz szál gyertya” tréfa, egy felvonásban. Előadja: Bacsó Mihály, Bacsó Mihályné, Kiss István, Kiss Istvánné, Jónás Ilonka, Szén Katalin, Mártis András, Laczkó Márton, Partin Márton, Gödri György. III. 1. Stolz: „Királynő” nyi-

tány, előadja a Négyfalusi Szalonzenekar. 2. Offenbach: „Hoffmann meséi” szalonzenekar. 3. Stolz: „Meteor”, induló. Szalonzenekar. Előadás után tombola, utána tánc.

— Köszönetnyilvánítás. A brassói Szőlész-Égyesület válaszmánya köszönet mond azért az ösztön és mély részvételt, amely feleldhetetlen elnöknője, Jánosine Kreiner halála alkalmával megnyilvánult. A válaszmánya mély megilletődéssel gondol vissza arra az értékes és fáradságtalan munkára, amelyet elhunyt elnöknője hosszú időn keresztül páratlan ügyszeretettel végzett.

— A legnagyobb és legszebb német éneklő-beszélő sportfilm-szenzáció kerül cellortóktól bemutatásra a brassói Modern Mozgóban. „Der Sohn der Weissen Berge” (Fehér hegyek fia) a világ legcsodásabb sportfelvételeit tartalmazza egy nagyszerű mese keretében, a közönség szenzációs si-verseny látványosságban részesül. Ezt a kiváló filmet mindenkinek meg kell nézni.

— Elvesztett szombaton a Koronától a Kut-utcai utvonalon egy félbél márkájú arany férfi karkötő-óra. Becsületes megtaláló kéri azt a kiadóhivatalban leadni, ahol illő jutalomban részesül.

— Az asztali tennisz világbajnokság tegnap eredményei. Budapestről jelentik: Nagy érdeklődés mellett folynak a ping-pong világbajnokság küzdelmei. A magyar-svéd csapatverseny 5:0 arányban végződött a magyarok javára. — A győzelem annál jelentősebb, mivel a tavalyi világbajnoki tornán a svédek a második helyen végeztek, a magyarok mögött. Nehéz mérkőzés volt és izgalmas küzdelmek folytak. A ping-pong mérkőzések első napi szenzációja Haydonnak, a férfi egyes világbajnokság angol aspiránsának veresége volt a fiatal magyar versenyzőtől, Lovaszytól, aki 17:21, 21:10, 21:17, 21:12 arányban győzött. A közönség nagy ünneplésben részesítette a magyar játékos. Haydon ki-esett a további küzdelmekből, váratlan veresége következtében. A további férfi egyes küzdelmekben Kabos (magyar) verte Khorana indiait, Maximovits (jugoszláv) győzött Witkin (litván) ellen, Dávid (magyar) — Ghime (indus), Madjaroglou (német) — Goldstein (román) előbbiek győzelmével végződött. A női egyesben Sipos Annus legyőzte a német Krebsbachot. A női párosban a magyar Mednyánszky Mária—Sipos Annus legyőzte az osztrák Forbath—Reitzer párt.

— Tizenötmeletes felhőkarcolót építenek Bécsben. Bécsből jelentik: A főváros tanácsa elhatározta, hogy megépíti az első felhőkarcolót. A hatalmas épületet, amelyet tizenötmeletesre terveznek, a Herren-gasséban emelik.

A temesvári kereskedők és iparosok tiltakozása az adóterror ellen

Temesvár, február 11.

Megirtuk tegnap, hogy Bocu Sevé dr., bánsági tartományi főnök a temesvári kereskedők és iparosok tüntető felvonulására adott engedélyt vissza akarja vonni, mert állítólag arról értesült, hogy az adóterror ellen tervezett demonstrációt rendezavarásra akarják felhasználni. Tegnap délután tehát magához kérte a kereskedők egyesületének és az ipari munkaadók szindikátusának vezetőit s közölte velük, hogy a már megadott engedélyt kénytelen visszavonni, kárpótlással azonban szívesen fogadja a két erkölcsi testület küldöttségét és meghallgatja az adóketésekkel szemben fennálló panaszait.

A kereskedők egyesülete és az ipari munkaadók szindikátusa ma délelőtt 150 főnyi küldöttséget menesztett a tartományi főnök elé, akinek átadták azt a memorandumot, amely ismertette a kereskedők és iparostársadalom katasztrofális helyzetét.

kéri az adók 20 százalékos leszállítását.

A memorandum egyben tiltakozik az adóhivatali közegek és az adóketítő bizottságok terrorisztikus működése ellen és tárgyalatosságot követel az adóügyi felelőzések elbírálásánál.

Bocu dr. tartományi főnök átvette a memorandumot és válaszában megígérte, hogy azt pártolólág terjeszti fel a pénzügyminisztériumhoz.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrküritések, kelések, furunkulások eseteiben a természetes Ferenc József keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitünően beválk. Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

Tisztítja fehé-
riti a fogakat -
és edzi a
foghúst

Kapható minden gyógyszerár-
ban és drogériában.

jó adófizetőknek, igyekezzék tőle telho-
tőleg a következőképpen eljárni:

Az adókiutestnél vegyék figyelembe
a gabona október és március közötti for-
galmi árát és annak tekintetbe vételével
rójják ki az adót, hogy a cséplőgé-
tulajdonos csak cséplés után tudja érté-
kesíteni eladható gabonáját, így az adót
se követeljük, csak december illetve áp-
rilis között az elmúlt szezonra.

Adjon a kormány teljesen adómentes
benzint, petrolumot és olajakat a csép-
léshez, hogy ne kelljen a géptulajdonos-
nak, mint a múlt évben is, 7 lej 50 banis
petroleummal csépleni és e méregdrága
anyaggal keresett gabonát pld. rozsot is
2 lej 40 baniért adni kg.-ként, mert ha
ez a jövőben is így kellene hogy legyen,
akkor inkább meg se indítanók a gépe-
ket.

Hozzon törvényt a kormány az 1926
év után vásárolt új cséplőgépek 10 évi
adómentességére — épp úgy mint az új
házakra — mert az újonnan vásárolt
cséplőgépek tulajdonosai kivétel nélkül
teljesen tönkrementek és minden eladha-
tó vagyonukat eladták, miután a gépek
4—500.000 lejes ára a gabonaárak zuha-
nása miatt semmi szín alatt nem volt fi-
zethető a keresetből, hanem drága kama-
tos pénzből kellett a 12 százalékos kama-
tu részleteket fizetni, úgy, hogy csak a
kamat 34—36 százalékot tett ki.

Hisszük, hogy ez meggyőzi és belátás-
ra bírja a kormányt a cséplőgéptulajdo-
nosokkal szemben, akik eddig csak tür-
tek és fizettek, ameddig mindenkiből ki-
fogytak. Különbösen hiába sopánkodunk
és jajgatunk, ha süket fülekre találunk.
Uzon, 1931 február 8-án.

Széplaki Károly
cséplőgéptulajdonos

Siessen

s rendelje meg előfizetésben a
Brassói Lapokat, hogy min-
dennap rendszeren olvashassa a
legjobb erdélyi magyar ujságot
s hogy ne mulasszon el egyet-
len folytatást sem, Mikes Imre
szenzációs regényéből, amelyet
„Arzen” cím alatt február 9-
től közöl a Brassói Lapok.

Vágja ki és küldje be még ma, (levelezőlapra
is ragasztható) az alábbi szelvényt:

ÉN IS

megrendelem előfizetésben b. lapjokat
s kérem ennek alábbi címre való azon-
nali megindítását. Az előfizetési díjat
február 15 től..... óra egyide-
jűleg postautalványon beküldtem. —
Mikes Imre: Arzen című regényéből
a lap beindításáig megjelent folyta-
sok díjmentes megküldését kérem.

Név:

Pontos cím:

200 százalékkal felemelték a vár- megyei és községi pótdadókat

A megígért adómérséklés helyett másfél milliárddal növelték
Erdély és Bánát közterheit

Kolozsvár, február 11.

Nagy meglepetéssel vett tudomást
az ország lakossága, amelyet állandóan
a közterhek csökkentésével biztattak ar-
ról az intézkedésről, amelyet a közigaz-
gatási törvény módosítása címén lépte-
tett életbe Mihalache belügyminiszter.
A módosító szakasz, amelyet a parla-
ment már meg is szavazott, úgy szól,
hogy az előző rendelkezések hatályon
kívül helyezésével a vármegyék és köz-
ségek pótdadókulcsai

az eredeti kvóták kétszereséig emelhe-
tők, illetve az egyenesadótörvényben
előírt százalékokon kívül a pótdót
még külön 200 százalékkal fel lehet
emelni.

Ez azt jelenti, hogy akinek földje van,
attól az állami adóalap 15 százalékát kö-
vetelheti a megye és nem az 5, vagy leg-
rosszabb esetben a 10 százalékát, ahogy
eddig volt, a község viszont az eddigi 3

százalék helyett az állami adóalap 9
százalékát róhatja ki. A háztulajdono-
sok a megyének 2 százalék helyett 6 szá-
zalékot, a községnek 6 százalék helyett
18 százalékot, a kereskedő és iparos a
vármegyének nem 2, hanem 6, a község-
nek pedig az eddigi 2 helyett 6 százalé-
kot, az ügyvédek, orvosok és más sza-
badfoglalkozásuk pedig a megyének 1
százalék helyett 3, a községnek 3 helyett
9 százalékot fognak fizetni. Ezen a ré-
ven az 1929 évi eredmény alapján Erdély
és Bánát vármegyei és községi pótdója
ebben az évben 936 millió 162.924, illet-
ve egymilliárd 193 millió 403.375 lej,
összesen

2 milliárd 129 millió 566.299 lej lesz az
eddigi 709 millió 855.433 lej helyett.

Igy fest a valóságban a kormány adó-
leszállítási ígérete. Csak legyen, aki a
200 százalékkal felemelt pótdadót meg
is tudja fizetni.

A külföldi tőke megkezdte a kivonulást Ro- mániából a Manoilescu-féle javaslat miatt

A kényszerszindikátusi törvény veszélyezteti a külföldi kölcsönt is

Bukarest, február 11.

Manoilescu miniszternek forradalmi
törvényjavaslata körül egyre jobban
tornyosulnak az izgalmak. A gyáriparo-
sok permanenciában tanácskoznak és
ugyszólván szavanként tanulmányozzák
a kényszerszindikátusi javaslat int-
ézkedéseit, amelyek

megszüntetik Romániában az ipari
magántulajdont.
Különösen keresztülvihetetlennek tart-
ják a gyárosok azt a rendelkezést, hogy
valamely iparág 50 %-ának kérésére
a kormány elrendelheti a kényszerszin-
dikátus megalakítását, ha a másik 50
százalék nem is akarja. Hasonlóképpen
tarthatatlan a magángazdaság szempont-
jából az a pont is, amely az árak meg-
állapítását és a termelés szabályozását
állami felügyelet alá helyezi. A gyáripa-
rosok véleménye szerint

nincs a világon az a magántőke amely
ilyen körülmények között hajlandó
lenne ipari vállalkozásban részt ven-
ni.

A kényszerszindikátusi javaslat-
nak ebből a szempontból máris súlyos
következményei kezdenek mutatkozni.
Az első hírek hatása alatt a romániai
iparvállalatokban érdekelt külföldi tőke
megmozdult, és az ideges hangulatban
megkezdte a lassu kivonulást a romá-
niai piacról.

Külföldön valóságos megrökönyödést
keltett a Manoilescu-féle javaslat, annál

is inkább, mert a kormány éppen most
akar egy nagyobb külföldi kölcsönt
perfektuálni, majdnem ugyanazoknál a
hitelezőknél, akiknek vagyonát a kény-
szerszindikátizálás alá eső vállalatoknál
ugyszólván el akarja konfiskálni.

Nagy konsternációt keltett ezzel kap-
csolatban egy a gyáriparosok, mint a ke-
reskedelem körében az a körülmény,
hogy még a parlament elé sem került a
Manoilescu-féle javaslat, de Bukarest-
ben, Brassóban, Temesváron és Kolozs-
váron máris megalakult a Banca Mar-
mosch és a Banca Generala érdekeltsé-
gében

a Kereskedelmi Elosztó Részvénytársá-
ság, amelynek az a célja, hogy a léte-
sítendő ipari kényszerszindikátusok
termelvényeit átvegye és a kereskede-
lem kikapcsolásával forgalomba hozza.
Ez az alakulat tulajdonképpen nem más,
mint a hírhedt Banca de Controlnak ne-
vezett kartellbank új formációja és az
a rendeltetése,

hogy a Manoilescu-féle javaslat eset-
leges előnyeit a bankok számára lefö-
lőzze.

Értesüléseink szerint egy a bukaresti,
mint a kolozsvári kereskedők sorozatos
gyűléseken akarnak tiltakozni a bankok
mindent elnyelni akaró tendenciája el-
len, amely teljes tönkrejutással fenyegeti
ezt az osztályt, amely pedig a legnagyobb
részt viseli a közterhekből.

Brassó város és környékének villamosítása

Folyó hó hetedikén egy nagy, nemzet-
közi csoport, amely már hosszabb idő óta
Brassó város és környékének villamosi-
tása iránt érdeklődik, a város polgármes-
teri hivatalához beadványt nyújtott be.
Ez a beadvány a legmesszebbmenő köz-
reműködést helyezi kilátásba a városi
villanyáram elosztása és ezzel kapcsola-
tosan a környék villamosításának problé-
mája tekintetében, amelynek megoldá-
sát a legközelebbi időre tervezik.

Az említett csoport összeköttetésben
áll Európa és Románia legfontosabb
pénzügyi intézeteivel, többek között a
Banca Comerciala Italiana si Romana
pénzügyintézettel is, amely Brassóban a na-
pokban fiókot nyitott.

lőerőnkénti illetve gépszámonkénti 6000
lejes tisztajövedelmet — mint adókul-
csot — egy métermássa buza tényleg
1000—1200 lej volt és 1 q buza árából
cséplőgépet vehetett, 4 kg. l.-só rendű
gépszíjját, ugyszintén 3 mássa petroleu-
mot vagy ennek megfelelő benzint. Ma
1 q buza árából nem lehet 1 kg. szíjjat
venni és több mint 2 q árából 1 q ptero-
leumot. Tehát ezek szerint — ami megfe-
lel a valóságnak — még ha 2000 lei tisz-
ta jövedelmet állítanak is be lőerőn-
ként a kincstár részéről, még ez is sok
volna, mert semminemű tiszta jövedelem
nem érhető el a szükséges anyagok drá-
gasága és az eladható gabonneműek ol-
csósága miatt.

Tehát ha a pénzügyi kormány me-
g akarja tartani a cséplőgéptulajdonosoka

HOZZÁSZÓLÁS

„A cséplőgéptulajdonosok
addig türttek és fizettek,
amíg mindenkiből kifogytak!”

A Brassói Lapok február 5-iki számá-
ban Lakatos Ferenc ur által megírt és a
cséplőgéptulajdonosok aránytalan meg-
adóztatását sérelmező nyílt levél erre
vonatkozó tételleivel én is teljesen egyet-
értek. Sőt ezeknek alátámasztása végett
a következőket óhajtom a pénzügy-
miniszter urnak szíves figyelmébe ajánlani.
Amikor 1924—25-ben a cséplőgéptu-
lajdonosok részére megállapították a

lőerőnkénti illetve gépszámonkénti 6000
lejes tisztajövedelmet — mint adókul-
csot — egy métermássa buza tényleg
1000—1200 lej volt és 1 q buza árából
cséplőgépet vehetett, 4 kg. l.-só rendű
gépszíjját, ugyszintén 3 mássa petroleu-
mot vagy ennek megfelelő benzint. Ma
1 q buza árából nem lehet 1 kg. szíjjat
venni és több mint 2 q árából 1 q ptero-
leumot. Tehát ezek szerint — ami megfe-
lel a valóságnak — még ha 2000 lei tisz-
ta jövedelmet állítanak is be lőerőn-
ként a kincstár részéről, még ez is sok
volna, mert semminemű tiszta jövedelem
nem érhető el a szükséges anyagok drá-
gasága és az eladható gabonneműek ol-
csósága miatt.

Tehát ha a pénzügyi kormány me-
g akarja tartani a cséplőgéptulajdonosoka

Jugoszlávia felemelte a gabona beviteli vámját

Belgrád, február 11.

A jugoszláv kormány ma több intéz-
kedést fogantatott, amelyek a jugo-
szláviai agrártermények védelmét cé-
lozzák. Így a kukorica kivitelénél a
vasúti fuvardíjat husz, a folyami fuvar-
díjt huszonöt százalékkal csökkentették.
Ezenkívül felemelték a gabona behozata-
li vámját az eddigi 5 aranydinárról 10
aranydinárra, a kukoricát az eddigi 2
aranydinárról 5 aranydinárra, a
buzaliszt behozatali vámját pedig 8
aranydinárról 16 aranydinárra mázsán-
ként.

Fizetése képtelen lett a Svábhegyi Nagyszálló

Budapest, február 11.

Budapest egyik legnagyobb hotelvál-
lakozása, a Svábhegyi Nagyszálló, fi-
zetése képtelenséget jelentett. A fizetése ké-
ptelenséget az utóbbi évek gyenge szezon-
jai idézték elő.

50 bani helyett 1 lej lesz a liszt- boletta

Kenyérdíágulás fenyeget!

Bukarest, február 10.

Megbízható hírek szerint

Madgearu a parlamentben elmondandó
expoéja során kérni fogja a lisztre
eredetileg megállapított kilónként öt-
ven banis bolettának egy lejre való
felemelését.

Szakkörök kiszámították, hogy a ga-
bonajavaslat életbeléptetése esetén szin-
te beláthatatlan következményű kompli-
kációk fognak bekövetkezni az egész
gazdasági életben. Miután a lisztörlet
kontingentálva lesz, ez a mennyiség any-
nyira el fog aprózódni, hogy a nagyüzem-
eknek, amelyek a malmok számának
tulnag volt miatt kapacitásuknál sok-
kal kisebb kvótát fognak kapni, igen
nagy százalékkal emelkedni fog a ter-
melési költség. Miután a törvény ked-
vez a parasztmalmoknak, az eddig már
létező 9000 malom mellett egész sereg új
malom fog létesülni, mert kvótát akar-
nak majd kapni.

Az ország évi szükséglete körülbelül
százezer vagon liszt, amelynek előál-
lítása ilyenformán felaprózódik, ami a
rezsiköltségek általános emelkedését
fogja maga után vonni.

Az 50 banis, esetleg 1 lejes boletta is
meg fogja drágítani a lisztet és így a ke-
nyér is megdrágul. Az új gabonatorvény
végrehajtása olyan apparátus beállítását
teszi szükségessé, amely szakértők kisé-
rítésével évente egy milliárd lejbe
kerül, amit természetesen megint csak a
fogyasztókkal fognak megfizettetni, úgy,
hogy

végéreményben a kenyér ára leg-
alább 2 lejjel fel fog menni, ha a ja-
vaslat törvényerőre lép.

Már pedig, ha a kenyér drágább lesz,
akkor minden cikknek emelkedni fog az
ára és akkor hová lyukad ki majd a kor-
mány által annyiszor hangoztatott ol-
csóbbítási akció?

TŐZSDE

1931. február 11.

Zürich (nyitás): Berlin 123.11, Amsz-
terdam 27.82, Newyork 517.70, London
25.1675, Páris 20.30, Milánó 27.11, Prága
15.3175, Budapest 90.55, Belgrád 912.75,
Bukarest 308, Varsó 58, Bécs 72.71.

Devizák (belföldi jegyzés): London
816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80,
Berlin 40, Bécs 23.63, Prága 4.97, Buda-
pest 29.55, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsz-
terdam 67.61.

Valuták: Angol font 816.50, svájci
frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling
23.60, cseh korona 5, pengő 29.50, márka
40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, hol-
land forint 67.70, dinár 3.

Február 13

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdávalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Brassó - Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1-77 és 82. București - Bukarest I, Sărindar No. 6. Telefonszám: 363 64 373 70

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600 évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Halmagy, Pál). — Dés: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán). — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza). Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegyei részére. — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Szt. György-u. 6. (Szabó Jenő). — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László). — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyei részére. — Szilágysomlyó: (Heller Ernő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gátsor 22 a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes József).

Megbízások felvételére és fizetések átvételére tenni helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak felhatalmazva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó egy jó állapotban levő balkaru Singer szuszter varrógép. Cím a kiadóhivatalban. 11608

Nyári legeltetésre bérbeadó báró Dániel Gáborné fülei erdejében kitűnő legelő és kaszáló. Érdeklődők forduljanak a gazdasági intézőhöz. Talisoara, Olasztelek, jud. Odorheiu. 11621

Brassóban megvételre keresek 2 szoba-konyhás házat. Ajánlatokat „Tágas” jellegre a brassói kiadóba kérek. 11622

Állást keres

Urind, házvezetőnő, vagy anyahelyettesi állást keres. Cím: Amtmann, Arad. Hajó-utca 50.

Jobb magyar szakácsnő állást keres. T. Elizabet, Școala Floransea No. 6. Bukarest. III. 11635

13 éves, jó házból való leányka, perfekt román-magyar nyelvtudással, uriháznál állást keres. Brassó, Vadász-u. 66. 11624

Állást nyer

Magyar levelezőnőt keresünk azonnalra, ki perfekt gyors- és gépiró, s jól beszél németül, románul. Gyakorlat biztosító társaságnál előnyben. Részletes ajánlatok a Bukaresti Lapok kiadója. 11634

INTELLIGENS jó megjelenésű hölgyeket keresek világ-cég gyártmányaink bevezetésére. Jelentkezések csütörtök, péntek, 10-13-ig. Bukarest, Str. Dionesie 38. 11632

Fényképezőgépek, látcsövek

sport és vadászathoz. 6x, 8x, 12x, szolid kivitelben. Bármilyen javítás

ILLYÉS KÁROLY
BRASSÓ, KAPU-UTCA 40.

Székrekedést,

aranyeret, vesebajt, májbetegeket, reumát gyorsan és könnyen, **anélkül, hogy a szervezetnek ártson**, természetes gyógymoddai gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej. gyógyzertárakban és drogriákban. Labor. „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 3.

Megkezdődött
a

hatóságilag
engedelylezett
kiárusítás

D. Berbecar

divat-, selyem- és
kézműáru üzletemben

BRASSO,
Str. Voivodul Mihai 7.

Alapítva: 1911

A szív legmélyebb fájdalomával tudatjuk, hogy a forrón szeretett férj, apa, testvér, após és rokon

Dimény József

nyug. rendőrbiztos, bűnügyi osztályfőnök

életének 66. évében, házasságának 31 éves fordulóján folyó hó 9-én váratlanul elhunyt.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 12-én, csütörtök délután 4 órakor temetjük a Torna-utca (Str. Gimnastic) 9. szám alatti gyászházból a vasút-utcai ref. temetőbe.

Emléke legyen áldott!

Brassó, 1931. február 10.

A gyászoló család.

Főügynököt

keresünk mindenütt, csak s me bizható urakat. Nincs utazás, nem kell üzleti utazás, csak követnie kell irányításunkat. Javi jövedelem legkevesebb 15.000 lej, esetleg me éktoglalkozás. Nemei ajánlatokat „1114” jelű aláírás. **Rudolf Mosse** Kolozsvár közvetíti

Jó kereset!

Solvens cégeket keresünk a műszaki és autószerkezetek, jó vevőkörrel, lukratív helyeképviselet átvételére. Ajánlatokat „Verseny nekkü” jelű aláírás **Rudolf Mosse**-hoz, Arad 11613 E

Ujisa meg lejárt előfizetését!

România, Shestura Politiei Municipiului. Brasov.

No. 34286.

Közhirre tesszük, hogy február hó 14-én, d. e. 10 órakor nyilvános árverésen eladatik, kb. 1 és fél éves, sárga színű, fekete foltos „Dobermann” fajkutya.

A kikiáltási ár 200 lej, melynek 10 százaléka bánatpénzképpen letétbe helyezendő.

A vételár a brassói pénzügyigazgatóság pénztáránál befizetendő, a belügy-minisztérium javára.

A hirdetési költségek (plusz 1/30 százalék) a vevőt terhelik.

Brassó, 1931. január 26.

A rendőrkészlet

HIRDETÉMÉNY.

Alulírott csődtömeggondnok, közhirre teszem, hogy a Madaras Sándor volt kézdivásárhelyi kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődletár 1-1028 tételei alatt felvett kereskedelmi árucikkek, bolti berendezés és más tárgyakat, melyeknek leltári értéke 229.035 lej, bírói árverését a leltár tételei szerint 1931. február hó 26-án megkezdem és folytatnom minden köznapon délután 9 órától 12-ig és délután 3 órától 6-ig.

Az elárverezendő ingóságokról készült leltár irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthető és komoly vevők az elárverezendő ingóságokat is megtekinthetik. Tg. Săucescu—Kézdivásárhely, 1931. február 6-án.

Dr. Herepei Iván,
ügyvéd,
csődtömeggondnok.

HIRDETÉMÉNY

Alulírott csődtömeggondnok közhirre teszem, hogy a Császár Pál, volt kézdivásárhelyi kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődletár 1-1274 tételei alatt felvett kereskedelmi árucikkek, bolti berendezés, butorok és más tárgyak — melyeknek leltári értéke 657.365 lej — bírói árverését a leltár tételei szerint 1931. március hó 5-én megkezdem és folytatnom minden köznapon d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

Az elárverezendő ingóságokról készült leltár irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthető és komoly vevők az elárverezendő ingóságokat is megtekinthetik.

Tg. Săucescu—Kézdivásárhely, 1931. február 6.

Dr. Herepei Iván
ügyvéd, csődtömeggondnok.

Mélyen megsomorodott szívvel tudatjuk, hogy jó apa, nagy-apa, dédapa

Welther Frigyes

ny. főállatfizist

rovid szenvedés után 85 éves korában csendesen elhunyt.

Hült tetemét f. hó 12-én d. u. 5 órakor a belvárosi evangélikus temető halottas házából (Hosszu utca) helyezték örök nyugalomra

Eméke legyen áldott!

Brassó, 1931. febr. 11.

A gyászoló család.

Bz ország füzőkészítőihez!

Nagy raktár szabászati-és fűzőkellékek, szövetek bármilyen mennyiségben kaphatók a

MAGAZINUL TOALETA

Bukarest, Strada Șeșari 4-6.

A speciális

„Bally extra” gummiáruk kizárólagos lerakata.

Azonnali szállítás az egész országba.

Berlin

magán nyelv-kurzusok

Brassóban, Virágsor 10. I. em.

(a Banca Marmorosch Blank & Co. épületben)

Francia nyelv: csek, született párisi franciák által

Angol nyelv: csek, született londoni angolok által

Román nyelv: csek, született románok által, hasonlóan olasz és német nyelvekkel s. b.

A tanárok kizárólag saját anyanyelvükön tanítanak.

Az első órától kezdve, a tanítvány csak azt a nyelvet hallja és beszél, amelyre akar tanulni.

Közöfő almak. Társ Igá. Nyelvtan. Irodalom. Kereskedelmi levelezés.

A kurzusok külön órák és csoportok azonnal kezdődnek.

Jelentkezések naponta 10-11-ig és este 4-9 óráig

Piața Libertății (Virágsor) 10. I. em.